

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{6}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{6}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Štev. 2.

V Ljubljani, 31. januarja 1932.

Leto 49.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjovcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri tvrdki Levstek & Oblak; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljkatve.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trbovljah ali Zagorski apnenici po Din 13.— 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Apneni dušik 16%, v vrečah po Din 195 za 100 kg, v pločevinastih posodah Din 210 franko vsaka postaja, če se naroči najmanj 1000 kg. Na drobno v pločevinastih posodah Din 215 za 100 kg, franko skladišče. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Cilski soliter, 15,5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonskem in polvagonskem odjemu cena po dogovoru.

Kalijeva sol 42%, na drobno po Din 170 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 87. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonskem in polvagonskem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 118 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 138 za 100 kg. vreče po 50 in 75 kg, franko vsaka postaja, če se naroči najmanj 1000 kg. Na drobno s uvoznino in prevoznimi stroški Din 142 za 100 kg. Za 1 ha 400 do 600 kg.

Razklesana kostna moka. 30% fosf. kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po Din 95.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Kožen moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 90.—, 100 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 95.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18%, po Din 94, vsak odstotek po Din 6.— več za 100 kg. Pri vagonskem odjemu cena po dogovoru. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Družba bo imela v zalogi vsa potrebna deteljina, travna, pesna in druga semena. Vsa semena so že tukaj samo jih mora glasom naredbe preiskati radi čistote in kalivosti tukajšnja Kmetijska poskusna in kontrolna postaja. Ko bode to gotovo objavimo vrste in cene vseh semen, ki bodo na zalogi.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in tolsče po Din 2.40 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine z 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 2.60 za 1 kg v vrečah po 80 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 5.50 za kg, na drobno Din 6.50 za kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Živilska sol v vrečah po 50 kg za Din 82 (samo v Celju).

Pekl hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 12, aluminijasti obroč k temu Din 15.—.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamorenica KS 2A za ročni pogon Din 1800.

Slamorenica Kōla H320 za motorni pogon po Din 3200

Slamorenice Borek: JS8 po Din 1450, VS10 po Din 1600, VFS12 po Din 1800, VFSR12 za verigo po Din 2100, VFS14 za verigo po Din 2400, Alpina 12 po Din 2200, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2400, EAS za motorni pogon Din 3200, z varovalko Din 3500, EBBS za motorni pogon Din 3500, z varovalko Din 3800, Rapid 12 po Din 4100, z varovalko Din 4400.

Drobljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3400, za oves EMO po Din 1900.

Reporeznica Borek EWC po Din 950 EWL po Din 700, EWO po Din 700.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700

Teležji napajalniki po Din 100.—.

Gumijevi seski za napajalnike po Din 25.—.

Obični odpiralci Express Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 40 Din.

Slišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija), v škatlicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom, 90 literski po Din 1700.

Brzoparilnik domači, s pocinjenim kotlom 60 literski po Din 850; 80 literski po Din 950.

Garkon zoper zivalske kožne bolezni 15 Din.

Živnozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta Din 70, za goved po Din 220; trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80.—; irigatorji, kompl. (po 2 lit.) Din 70.—; škarje za obrezovanje parkljev Din 184; zaustavljači, poniklani Din 60; mlečni katedri Din 6.— in 12.—. Obroči za bike, poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutnino celoidne po Din —.25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —.75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 10.

Sadlarski in vrtnarski predmeti.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50; v sodih po 100 kg po Din 9.— za kg, v sodih kupca po Din 10.— za kg; najmanj 25 kg.

Solbar, zavitki po 1 kg Din 26, po 5 kg Din 22 za kg.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za kg, 1 kg Din 30.

Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po Din 18, po četrt litra po Din 40.

Arsol po 500 gr po Din 25.

Sulfarol 500 gr po Din 25.

Cepilna smola v škatljicah po ¾ kg po Din 8; v škatljicah po ¾ kg po Din 15; ¾ kg po Din 28.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 15.—, 25.— in 46.—.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trti od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosničnih gnezd Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne četki (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 26.—.

Škropilnice ročne, Perras, ponikljane 1 lit. Din 220. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20.— za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od trdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 trdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Samodelne nahrbtne škropilnice K, 8 litrov po Din 960.—, 12 litrov po Din 1040.—, 16 litrov po Din 1200.—, vse z 4 metersko bambusovo cevjo.

Škropilnice, flickeve nahrbtne po sistemu Jessernig po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.

Škarje za striženje mel od Din 40 do Din 120.

Arbocol lepilo za drevesne pasove 250 gr po Din 24, 500 gr po Din 40.

Papirnat drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobl se v ovitkih po 50 metrov.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante, Rafija liče, kg po 18.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 90.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. Din 200, 16 lit. Din 215, 3 lit. Din 155.

Wilbbs-mast zoper zajce Din 21.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

Saloldin (antiklor natrijev tiosulfat) v sodih po ca 300 kg a Din 5.60 za 1 kg, v manjših količinah po Din 6.— za 1 kg.

Uranija zelenilo v zavitkih po 1 kg a Din 60, po ¾ kg Din 33.—, v zavitkih po 15 dkg Din 15.—.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechville po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480, prava francoska Superieur po Din 800, in original Austria po Din 500 za komad.

Potrebnosti k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Deut po Din 130, navadni razpršilnik po Din 16. Prehodna pipa z brizgalno cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Gumijeve kroglice po Din 2.— do 2.50.

Gumijeve plošče po Din 10.— za 1 komad.

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Žveplalniki, ročni, a Din 65 za 1 komad.

Poljedelsko orodje in stroji.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 900, 390 cm po Din 920, 420 cm po Din 950, 450 cm po Din 970, 290/420 cm po Din 1080.

Gnojnične črpalke, domači izdelek, v dolžini 3 m Din 600, 3.30 m Din 635, 3.90 m Din 705, 4.20 m Din 740, 4.50 m Din 775.

Gnojnične sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojnična sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojnične sode po Din 98.—.

Robkač za koruzo EMR po Din 1000, mali ročni po Din 90.

Lopate za štihanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in plužni deli:

D10MN po Din 1050, D9SS po Din 1100, D8MN po Din 1000, D7MN po Din 900.— s plužno na vijake Din 1100, D6MNR 750, D5MNR Din 700, dvojni obračalni plug BW5 po Din 1650, dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520, obračalni plug NW5 po Din 1130, NW7 po Din 1150. Plug D6X po Din 730, E6WN po Din 730, dvobrazden lahki ZRB6 po Din 1100.—.

Osipalnik DHUN po Din 700. Osipalnik BHR a Din 400.

Glave D9SS po Din 410, D8MN po Din 400, D7MN po Din 300; D6MN po Din 270; SUN na dve brazdi 420 Din, za sipanje 300 Din; HNW7 po Din 470, osipalnik DHUN po Din 480. Glave L5 po Din 200, L6 po Din 220, H6WN po Din 260.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35.

Plazi za D6 in D7 po Din 15 za komad.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 160.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužna z peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bendhaak po Din 1.200.

Plužna na vijake po Din 650.

Plužne, enokolesne po Din 170.

Brzoklepalnik „Stubai“ po Din 370 za komad.

Brane:

Dvodielna njivska brana 4b, široka 166, teška 62 kg a Din 700.

Trodielna njivska brana IVa, široka 2.50 m, teška 92 kg, Din 1300.

Dvodielna njivska brana I široka 2 m, teška 88 kg Din 1350.

Trodielna njivska brana Ia, široka 2.25 m, teška 107 m, Din 1450.

Travniske brane z zvezdnimi členki Z. 1. široke 1.50 m, teške 47 kg Din 700. Z 2 široka 1.85 m, teška 57 kg po Din 780. Z 3, široka 1.50 m, teška 53 kg po Din 720.

Travniske brane z noži N 3, široke 1.80 m, teške 80 kg Din 1000. N 2, široke 1.50 m, teške 65 kg po Din 900.

Kombinirana travna in njivska brana KW1, dvodelna, širaka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950, njivska brana KW2, širaka 2.25 m, težka 88 kg, trodelna po Din 1350

Lahke posevne IVal po Din 520; IVbL po Din 480.

Brane na krožnike SEIOL Din 3500.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 650, ročni po Din 160

Izluščevalec za deteljo EVSM Din 1450.

Trijerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3450, V/2 po Din 4850, II/1a po Din 2350.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800.

Sejalni stroj Sack H9 po Din 2.700.

Pracničev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500, petnajstvrstni po Din 4800.

Senior ročne sejalnice H po Din 920, L4 po Din 1.150.

Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; transmisija za vitelj E po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 2½—3 KS Din 8000, 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000, 4—5 KS prevozniki Din 14.000.

HERAKLIT

PLOŠČE

SO NAJBOLJŠI STAVBENI MATERIAL ZA

HLEVE

SVINJAKE

KOKOŠNJAKE

GOSPODARSKA POSLOPIJA, HIŠE I.T.D.

ZAHTEVAJTE
POJASNILA PRI

MATERIAL, TRG. D. Z O. Z.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 36/1.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. — Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. — Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilarne naložbe pa **sodni depozitni oddelek**. Za varčevanje mladine izdaja **domače hranilnike**. Za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10533

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja lakev in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POSOJILNICA V MARIBORU

R. Z. S. S. R.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

Obrestule nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/4%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000.--

Rezerve značajo nad Din 6.000.000.--

Posojila dale članom na vknjižbo po 8%,
na osebno poročitve po 9%.

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig - Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98 - 99% in najceneja, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe v Ljubljani se bodo oddajale za spomladansko saditev meseca marca sledeče vrste sadnega drevja:

1. **Visoke jablane:** Bobovec, Jakob Lebel, Ontario, Dolenjska voščenska, Mošančkar, Dama-sonov kosmač, Belfler, Baumanova reneta, Landsberška reneta I. vrsta po Din 12•50
II. vrsta po Din 8•—
III. vrsta po Din 4•—
2. **Visoke žlahtne hruške:** Hardijevka, Avranška, Boskovka, Klapovka, Viljamovka, I. vrsta po Din 15•—
II. vrsta po Din 8•—
III. vrsta po Din 4•—
3. **Visoke moštnice:** Koroške moštnice in Ozimke I. vrsta po Din 12•50
II. vrsta po Din 8•—
III. vrsta po Din 4•—
4. **Visoke češplje:** Domača, velika rumena, italijanska sliva, Jeferton, velika sladkorna in Monfort sliva. I. vrsta po Din 15•—
II. vrsta po Din 8•—
5. **Visoke črešnje:** zgodnje in pozne I. vrsta po Din 15•—
6. **Pritlične jablane:** Šarlamovski, Pisani kardinal, Gdanski robač, Jonathan, Bismark, Landsberška reneta, Baumanova reneta, Belfler, Ontario, Rdeči Astrahan, Antonovka, Grafenšteinc in Rdeči jes. kalvil, I. vrsta po Din 20•—
7. **Pritlične hruške:** Klapovka, Viljamovka, Zgod. Magdalenka, Avranška, Pastorovka, Amanliška, Dielovka, Kongresovka, Dunajska slava, M. Dr. Lucius, Mortielletova, Giffardovka, in Aremberška I. vrsta po Din 20•—
8. **Mareljce:** Klosterneuburške I. vrsta po Din 20•—
9. **Breskve:** Amsden in Mikado I. vrsta po Din 20•—
10. **Pritlične višnje** I. vrsta po Din 15•—
11. **Ribez** po Din 4•—

Naročila se sprejemajo le proti predplačilu,

ali proti ari, ostanek se pri pošiljatvi povzame. Ob naročitvi zahtevajte poštno položnico za nakazilo denarja. Pri vsaki naročitvi je sporočiti železniško postajo. Manj kot 10 dreves se ne pošilja po železnici. Kmetijska družba si pridržuje pravico, poslati kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Stroški za ekspedicijo drevja po železnici se zaračunajo za vsak ovoj in žel. vozni list po 20 Din.

Oni, ki želijo drevesa osebno prevzeti v drevesnici na Poljanski cesti št. 59, se morajo preje zglasiti v pisarni Novi trg 3./I. nadstr. radi plačila, ker brez nakaznice se drevesa nikomur ne izročijo.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Izhaja 15 in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

Štev. 2.

V Ljubljani, 31. januarja 1932.

Leto 49.

VSEBINA: Plačevanje članarine za l. 1932. — SPLOŠNO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: Ali se kmet sme posluževati kredita? — Razno. — POLJEDELSTVO IN TRAVNIŠTVO: Splošno poljedelstvo. — Poziv k prijavi poskusnih zemljišč za izvedbo primerjalnih gnojilnih poskusov h krmski pesi. — Vprašanja in odgovori. — HMELJARSTVO: Za boj proti krizi. — SADJARSTVO IN VRTNARSTVO: Pomlajenje sadnega drevja. — Novi patentirani univerzalni razpršilnik „Kovina“. — Sadjarjevo orodje in priprave. — Vprašanja in odgovori. — Razno. — VINARSTVO IN KLETARSTVO: Selekcija trsnih oces. — Razno. — ŽIVINOREJA IN MLEKARSTVO: Kaj mora vsak živinorejec in lastnik živali vedeti o zakonitih predpisih zoper živalske kužne bolezni. — Mlekarski stroji. — Vprašanja in odgovori. — Razno. — KONJEREJA: O pravilnem krmljenju konja. — Razno. — CEBELARSTVO: To in ono o naprednem čebelarstvu. — ZADRUŽNIŠTVO: Kmetje, združimo se, da ne propademo! — DRUŽBENE ZADEVE IN RAZNO: Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Tržni pregled.

Plačevanje članarine za l. 1932.

Rok za plačevanje, določen do 31. marca t. l.

Glavni odbor je v svoji seji dne 29. januarja t. l. v zmislu § 21. družb. pravil odredil termin, do katerega je plačati letošnjo članarino.

Z ozirom na težki gospodarski položaj našega kmeta, je določil ta rok

do 31. marca t. l.

Višina članarine je bila že v seji novembra m. l. odrejena kakor lani

na 30 Din letno.

Članarine ne kaže sedaj izpreminjati, ker jo je večina članov že poravnala in bi vsaka izprememba povzročila zmešnjavo. — Tudi ne kaže omejevatí obseg lista, ker je danes nujno potrebno, da dobi kmet v enemistem listu obravnavane vse kmetijske panoge, in ker si vsled pomanjkanja sredstev ne more naročevati za vsako panogo poseben list.

Znižati članarino in ohraniti dosedanjí obseg, bi pa pomenilo za družbo tako izgubo, da je ne bi prenesla. Sicer je pa treba poudariti, da je v današnji obliki

„Kmetovalec“ najcenejši slovenski kmetijsko-strokovni list.

Da bo članarina pravočasno dospela Kmetijski družbi, pozivlja glavni odbor vsa načelništva podružnic, da se potrudijo čim prej zbrati članarino in jo nakazati Kmetijski družbi, da ne bo razpošiljanje „Kmetovalca“ zastalo.

Obenem s članarino, je dostaviti tudi imenik vseh članov z natančno navedbo naslovov, da se pri dostavi lista ne urinejo pomote.

Glavni odbor pozivlja tudi vse člane, naj čim prej izpolnijo svojo člansko dolžnost in takoj plačajo svoj letni prispevek, da bodo dobili vse številke lista. „Kmetovalec“ se namreč tiska le v nekaj več izvodih, kakor je do vsake številke priglašanih članov in vplačanih članarin. Pozneje priglašeni članom navadno ni mogoče postreči s prejšnjimi številkami lista.

Današnje 2. številko „Kmetovalca“ dobijo samo tisti člani, ki so že poravnali članarino za tekoče leto in jo je družba prejela. Zato prosi glavni odbor vse te zavedne in točne člane, da opozorijo na ta poziv tudi vse ostale sosede, ki še niso izvršili svoje stanovske dolžnosti in pri svoji podružnici plačali članarino 30 Din.

Dolžnost vsakega zavednega kmetovalca je, da postane član svoje stanovske organizacije „Kmetijske družbe v Ljubljani“.

GLAVNI ODBOR.

Splošno kmetijsko gospodarstvo.

Ali se kmet sme posluževati kredita?

France Magajna.

To vprašanje je izredno važno posebno danes, ko nas je na tisoče, ki se mučimo z njim v skriti negotovosti in ne vemo, bo li dobro, če se poslužimo posojila, ali bomo s tem zabredli v le še večje stiske. Poskusimo se o tem pametno pomeniti.

Ni vedno res, da smo obsojeni v pogubo, če si v potrebi poiščemo posojila. V pogubo je obsojen oni, ki kredit zlorabi, ki je prelahkomišljen in ki zna premalo strogo računati z dejstvi, ki se nanašajo na njegove gospodarske prilike. Razumniku je kredit mogočno, koristno sredstvo, v rokah nespametnika pa silno nevarna igrača. Kredit je gospodarski dinamit: previdnim koristi, neprevidne ugonobi!

Kredit in kapital sta prečudni stvari. Kapital ni vselej velik kup denarja — naša zemljišča, naše kmetijsko orodje, naša gospodarska poslopja, oprema, naša živina — to je naš kapital. Ako nam tu kaj manjka, smo za ta namen prisiljeni porabiti neko vsoto denarja. Dokler se je kmetovanje vršilo s preprostimi orodjem, ki ga je znal izdelati kmet sam ali bližnji kovač, je denar igral manj važno vlogo. Vse drugačna stvar je danes, ko potrebujemo slamoreznic, škropilnic, mlinov in tiskalnic za grozdje, modernih plugov, mlatilnic in čistilnic za žita, umetnih gnojil, krmskih tropin, žvepla, modre galice itd. Za nakup česar koli od naštetih in podobnih dobrin moramo imeti denarja. **Če ga nimamo, se li smemo poslužiti kredita?**

Do kapitala pridemo samo na en način, in ta je, da manj porabimo nego pridelamo. Ako imamo v žepu sto dinarjev, jih lahko porabimo za nekaj, kar použijemo, lahko si pa kupimo z njimi novo sredstvo za pridobivanje kapitala, n. pr. kako orodje. Sedaj smo postali lastniki orodja, torej do tolike mere kapitalisti. Če pa nimamo stotaka in ono orodje nujno potrebujemo, sta nam le dve poti odprti: da si orodje izposodimo pri sosedu ali da si izposodimo vsoto, ki je potrebna za nakup istega. To se pravi, da se moramo poslužiti kredita.

Ako manj porabimo nego pridelamo, bomo povečali naš kapital. Ta pot je najvarnejša in za lahkomišljene ljudi edino pravilna. Bistremu kmetu je pa čestokrat predolgotrajna. On potrebuje nujno nekega orodja, potrebuje živine, zidanja novega hleva ali morda vrednega zemljišča, ki je danes na prodaj, jutri pa ne bo več. **Kredit je zanj najkoristnejša pot in zato pametnejša.**

Zadolžiti se za produktivne namene ni sramotno, ako smo gotovi, da nam bo posojilo prineslo korist, ki bo zadoščala za povrnitev istega. Pozabiti pa ne smemo, da **moramo dolg s smrtno gotovostjo plačati**, in čim prej to storimo, tem bolje za nas.

V plačevanju dolga niso obresti, nego glavnica, ki nam povzroča največjo skrb, če namreč le niso obresti pretirano visoke. Ako si izposodimo sto dinarjev, bomo morali koncem leta plačati sto in sedem dinarjev, če so obresti sedemodstotne; ako so pa petodstotne, bomo plačali sto in pet dinarjev. Razlika dveh dinarjev je sicer važna v skrbnem gospodarstvu, vendar je res, da bomo le malce težje vrnili sto in sedem dinarjev, kakor bi jih vrnili sto in pet. Poglavitna stvar je ta, da je v obeh primerih glavica ista; naša največja skrb je v obeh primerih enaka. (Dalje prih.)

Razno.

Kmetovalec kot stavbenik. Na kmetem posestvu je vedno treba kaj popravljati in dozidavati. Les je neoporečno izboren stavbni material. Brunov in desk ne bodo sicer nikdar mogli pogrešati v stavbarstvu, toda vseh stavbnih načrtov tudi ni mogoče zadovoljivo dovršiti samo tem potom. Mnogo ugodnejše stališče ima današnji kmet nego njegov prednik, ki mu je z visoko izolacijskimi, ognjavnimi heraklitnimi ploščami na razpolago idealen in polnovreden stavbni material. Teža teh plošč je zelo majhna, saj tehta 1 m² samo 350—400 kg. Heraklit se zaradi tega lahko zvozi brez velikih stroškov z lastno pripravo tudi v bolj gorate kraje. Kaj je pravzaprav heraklit? Isti sestoji iz lesne volne, ki izgleda, prevlečena s specialno malto kot okamenela in tvori zelo grobo ognjevarno ploščo. V prometu so plošče v enotnem formatu 200 × 50 cm in debelem 2½—15 cm. Pri naročilih ni treba mnogo pisarjenja. Heraklit se lahko dobi v poljubni množini vsak čas v vsaki boljši trgovini s stavbnim materialom v najbližnjem mestu. Kmet rad dela s heraklitom, saj prihaja pri tem njegova prirojena ljubezen do lesa do izraza. Heraklit lahko s polno upravičenostjo imenujemo požlahtnjen les, kajti da se brez truda žagati, z žebli pribijati, sekati, rezati in tesati kakor les. Ima torej vse prednosti lesa, ne pa njegovih slabih lastnosti. Heraklit izborna drži toploto, je odporen proti vremenskim vplivom, mrčes se v njem ne zaredi, vlage se ne navzame ter tvori dobro podlago za omet. Ometana heraklitna hiša se od z opeko zidane hiše zunanje ne loči, prekaša jo pa zelo v pogledu držanja toplote in ekonomije ogrevanja. O vrlinah heraklita bi lahko pisali knjige. V okvirju te razprave pa zanimajo še bolj vsestranske možnosti njegove uporabnosti v podeželskem gospodarstvu. Vsak kmet, ki je enkrat zidal s heraklitom, v bodoče ne bo več hotel pogrešati tega polnovrednega stavbnega materiala.

Poljedelstvo in travništvo.

Splošno poljedelstvo.

Ing. agr. Primož Simonič: Splošno poljedelstvo. Založba družbe sv. Mohorja v Celju, 320 str. 8°.

Knjiga je bila res že potrebna. Snov, ki jo obdeluje, je tako obsežna, da je potrebno veliko izkušenj in temeljitega poznavanja stroke same in pa naših razmer posebej, da zamore pisatelj iz te gmote

znanstvenih dognanj in empiričnih pravil izluščiti in podati v razmeroma mali knjigi le ono, kar je res važno, za nas potrebno in praktično uporabno. V tem leži vzrok, da so se doslej naši strokovnjaki obotavljali napisati knjigo, ki naj nadomesti Rohrmannovo „Poljedelstvo“. Zbirali so podatke, kupičili izkušnje, spoznavali domače razmere. Šele tako oboroženi bi lahko napisali res dobro „Poljedelstvo“. Ako bi se

bili zložili, bi bil uspeh še večji. Simoničevo „Poljedelstvo“ je pa presekalo gordijski voz in izšlo takšno, kakršno pač je. Ne morem reči, da je odlično, še manj pa, da je slabo. Relativno je knjiga prav dobra, res pa ima svoje težke napake, ki jih bo pa mogoče pri drugi izdaji ukloniti.

Najbolj ji zamerim to, da snov ni dovolj skrbno izbrana s tega vidika, da je nam treba vedeti le to, kar je za nas važno, ne pa različen balast, ki ga morda morajo vedeti Nemci, ne pa naš kmetovalec. Kaj je n. pr. važno za našega kmeta da ve, da obstoja nekje neki norški soliter, leuna-soliter, sintetična sečnina itd., ko jih nikdar ne bo imel prilike niti videti, kaj še, da jih bo kdaj uporabljal. Isti kmet bo pa v tej knjigi zaman iskal natančnega pojasnila o nitrofoskalu, o katerem sliši vsak dan, ki ga pa pisatelj odpravi z enim samim stavkom.

Knjiga je, sodeč po uvodu, namenjena zlasti kmetovalcu, nato šele učiteljstvu kmetijskih šol in učencem kmetijskih šol. Obračati oči na tri strani, to dobro ni. Rohrmanovo „Poljedelstvo“ je imelo tolikšen uspeh zlasti zato, ker je bilo res poljudno pisano in čisto razumljivo navadnemu kmetu, kar pa ni oviralo, da se knjiga ne bi bila uspešno uporabljala na kmetijskih šolah. P. Simoničevo „Poljedelstvo“ je pa kmetovalcu težko razumljivo, mestoma celo nerazumljivo, in zahteva precejšnjo dozo izobrazbe. Recimo, da je pisatelj ta mesta namenil učiteljstvu kmetijsko-nadaljevalnih šol, za učence kmetijskih šol so namreč tudi pretežno prebavljiva. Toda vprašanje je, če bo omenjeno učiteljstvo sploh moglo uporabiti te stvari pri svojih predavanjih. Jaz trdim, da ne. Stvari, kakor o PH-številu, o ruski pedološki šoli, o raznih zastarelih sistemih strojev za trošenje umetnega gnoja (o odličnih čeških strojih ni niti besede), o raznih sistemih strojev za izkopavanje krompirja (ki se pri nas prav nič ne rabijo), o Hackmannovi metodi določanja kislosti zemlje, o gnojilnih poskusih v loncih, o Mitscherlichovi in Neubauerjevi metodi določanja potrebe umetnega gnoja (ne pove pa, da v Rušah zastoj preiskujejo zemljo po tej metodi!), nato razne kem. formule (str. 31, 146) mora vedeti kmet. učitelj na kmet. šolah in strokovnjak-specialist, za tega pa ta knjiga vendar ni pisana.

Terminologija, posebno poglavje našega kmet. slovstva, mi v tej knjigi docela ne ugaja. Koliko lepih narodnih izrazov puščamo v nemar, kujemo pa nove izraze po nemških besedah (prioravanje, plužno truplo, plug za globoko rahljanje zemlje, jermnjača i. t. d.). Strokovna knjiga je obenem besednjak za dotično stroko, zato naj bo s tega stališča skrbno opiljena!

Kaj briga našega kmeta brana s prožnimi peresi, kaj konserviranje gnoja s kem. sredstvi, ki ga v praksi niti Nemci ne izvajajo, kaj porivalna kolesca na sejalnicah, ki jih nobena tvornica več ne uporablja? Ne najdem pa niti načrta, niti slike vzornega gnojišča, čeprav je vprašanje ureditve vzornih gnojišč zaenkrat najvažnejše s kmetijskega, higijskega in turističnega vidika.

Premalo obširno obdeluje pisatelj zeleno gnojenje, ki ga moramo forsirati, nato gnojilne poskuse na polju kot najvažnejše praktično sredstvo za določanje potrebe umetnega gnoja in kolobar in kolobarjenje, ki je tako važno poglavje v gospodarstvu našega kmetovalca.

Med dušičnatimi gnojili spada apneni dušik na prvo mesto, o njem mora biti naš kmetovalec najbolj poučen, ker je to naš proizvod. Vsa druga dušičnata gnojila uvažamo in obremenjujemo ž njimi našo trg. bilanco. Amonijev sulfat ne prihaja v poštev, še manj pa že omenjena nemška sintetična gnojila. Precipitat se trguje le še v Franciji, pri nas sta važna le kostni in rudninski superfosfat. Omenja vsa mogoča apnova gnojila, samo apnenega prahu ne, ki ga pri nas najceneje lahko kupiš iz apnenic v Zagorju. Mešanje umetnih gnojil razlaga s kem. formulami, namesto praktično z diagramom. Kako se določi pri sejalnici, koliko bo posejala semena na ha, razlaga tako učeno (s formulami), da se nehote spomnim onega nemškega izreka: Warum einfach... Ne vem čemu priporoča pisatelj pripravo na sejalnem stroju za setev v kupčke, ne omenja pa niti „Vere“, niti drugih strojev, ki se pri nas uporabljajo za setev koruze. Ono naslikano ročno sejalnico naj bi pa kar pustil v zbirki učil vinarske šole, saj drugam itak ne sodi. Najhujša naša dva plevela sta rogovilček in repica, nato dresni, črevca itd. V tem vrstnem redu bi jih moral opisati. Sicer je pa poglavje o plevelih in o boleznih in škodljivcih eno najboljših. Ker že omenja kisanje krme v silosih, naj bi vsaj povedal, kdo jih pri nas gradi in kakšne silose mi postavljamo, saj se menda s tem še ne dela reklame za neko tvrdko. Knjiga pa mora biti tudi informativna. Pravila za uporabo motorne mlatilnice bi lahko mirno izpustil, strojniki vse to prav dobro vedo, kmetovalec pa brez izpita ne sme delati ž njo. Samovlagač se pa res ni obnesel.

Če odštejem vse te in slične napake, pa moram reči, da smo knjige lahko veseli. Stavek je čist, prijeten za oko, oprema je dobra, papir dober, tako da dela knjiga čast tiskarni in založniku. Toliko lepega in poučnega je v njej, da jo mora čitati vsak kmetovalec in se čim bolj potruditi, da jo duševno čisto usvoji. Majhen narod smo, toda s ponosom lahko trdimo, da imamo razmeroma lepšo in boljšo strokovno kmetijsko literaturo kakor nekateri veliki narodi. In gotovo nam je tudi pričujoča knjiga le v čast in ponos. Zato pa naj potuje v vsako kočico in naj bo vredna naslednica Rohrmanove knjige.

Prof. ing. Vinko Sadar, Rakičan.

Poziv

k prijavi poskusnih zemljišč za izvedbo primerjalnih gnojilnih poskusov h krmski pesi.

Da se našim kmetiskim gospodarjem pokažejo uspehi pravičnega umetnega gnojenja pri eni najvažnejših krmskih rastlin in se obenem primerja gnojilni učinek apnenega dušika z gnojilnim učinkom čilskega solitra, namerava izvesti letos Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani 150 štiriparcelnih primerjalnih poskusov h krmski pesi. Vsak teh primerjalnih gnojilnih poskusov bo meril 1200 m² in bo razdeljen na štiri parcele po 300 m².

Kmetovalce, ki imajo resno voljo in resnično veselje delati take primerjalne gnojilne poskuse sebi in sosedom v pouk in zabavo ter imajo na vidnem kraju primerno zemljišče, ki ga nameravajo obdelovati letos s krmsko peso, pozivamo, da prijavi to zemljišče ustno ali pismeno do 15. februarja t. l. **Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani, Dunajska cesta 38.** Uvaževali se bodo za sedaj le prijavniki iz bivše ljubljanske oblasti, čez katero se razteza teritorialna pristojnost postaje.

Ce meri njiva, ki jo namerava dati prijavitnik za gnojilni poskus na razpolago, več kakor je gori navedeno, more preostali del njive pognojiti s hlevskim gnojem. Tako dobi še eno parcelo za primerjanje hlevskega gnojenja z umetnim gnojenjem. V nobenem primeru pa se ne sme pognojiti s hlevskim gnojem ploskev njive v gorju izmeri (1200 m²), ki naj služi primerjalnemu gnojilnemu poskusu.

Potrebna umetna gnojila bo dala postaja brezplačno za poskus na razpolago; delo in sadež (krmsko peso) pa bo moral priskrbeti poskusnik sam.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Pri nas bi radi nekateri začeli gojiti lečo. Ker pa ne vedo, kako bi jo sejali, prosimo za nasvet **kako se goji leča?** (K. P. v V.)

Odgovor: Zrnje leče služi kot tečna hrana ter vsebuje mnogo beljakovin. Leči ugaja toplo in bolj suho podnebje, peščeno-ilovnata zemlja, ki ima dovolj apna. Zemlja mora biti dobro obdelana, rahla in čista plevela, zato jo je najbolje sejati po krompirju. Gnojiti ji pa ne smemo, ker bi preveč poganjala v listje in steblovje, nastavila pa malo stročja. Poznamo ozimno in pomladno lečo. Ozimna se malo seje, navadno septembra med rž. Jaro lečo sejemo aprila samo zase

na široko ali pa v vrste 30 cm narazen, ki jih potem plejemo in okopavamo, kakor hitro se prikaže plevel. Na 10 arov = 1000 m² potrebujemo 10 do 12 kg semena. — Požanje ali poruče se leča, kakor hitro porjavi spodnje stročje. Ker se to na solcu rado odpre in zrnje iztrosi, je najbolje žeti v jutranjih urah. Na 1000 m² pridelamo do 100 kg zrnja. L.

Vprašanje 2. Imam travnik, na katerem je prejšnja leta rastle le redka preslica (žabka), zadnja leta, posebno letos, se je pa zelo razpasla. Rad bi vedel vzrok, zakaj se je ta plevel tako razmnožil. **Kako zatrem preslico?** (B. R. v Š.)

Odgovor: Preslica se naseli najraje na mokrih apnenih tleh. Na suhi zemlji ne škoduje mnogo, pač pa na vlažni. Po Vašem opisu izgleda, da ste pustili v zadnjih letih svoj travnik zamočviriti, če ne v zgornji, pa vsaj v spodnji plasti. Preslica napravi zelo dolgo korenino, ki sega tupatam 1 m globoko. Če hočete torej ta plevel zatreti, morate travnik osušiti, kajti na mokri zemlji jo boste težko uničili. Če jo je malo, tedaj izrujte spomladi takoj, ko se prikažejo iz zemlje, mlade, smrečicam podobne rastline, kolikor mogoče globoko, in to delo opravljajte vse poletje, da korenine v zemlji opešajo. Tudi zelo gosta detelja ali kaka druga gosta setev jo zaduši, če dolgotrajno obsenčuje zemljo. L.

Hmeljarstvo.

Za boj proti krizi.

J. A. Hmeljanič.

Položaj svetovnega hmeljarstva ni prav nič rožnat. Skrčenje hmeljskih nasadov v mnogih državah še vedno ni izvršeno v zadostnem obsegu, konsum piva stalno nazaduje in tako je v normalnem letu še vedno znatna nadprodukcija ter na svetovnih tržiščih ponudba prekaša povpraševanje. V tekočem letu pri sedanjem položaju torej nikakor še ni pričakovati boljših hmeljskih cen ter bi se cena mogla dvigniti le vsled kakega nepredvidenega primera, kakor n. pr. izredno slaba letina vsled neugodnih vremenskih razmer ali nepričakovanega širjenja bolezni in škodljivcev. Ako pa bo letina povsod normalna, moramo pri sedanjem stanju vsekakor računati, da se bo hmeljska kriza še poostrila.

Vse hmelj pridelujoče države se izredno težkega položaja v hmeljarstvu dobro zavedajo ter si ga prizadevajo na en ali drugi način izboljšati. Nekatere se hočejo pri tem poslužiti tudi energičnih in res uspešnih sredstev.

V Nemčiji zahtevajo predvsem znatno skrčenje hmeljskih nasadov. Vsi nasadi, kjer se pridelava le hmelj slabše kakovosti, se morajo brezpogojno skrbeti, za saditev hmelja na novo pa naj bo potrebno posebno dovoljenje. Ker pa hmeljarji na samo prigravarjanje ne bodo hoteli v zadostnem obsegu skrbeti nasadov, razmišljajo o tem, da se hmeljarjem za skrčenje nasadov prizna posebna nagrada, in sicer se predlaga v ta namen 8000 Din za 1 ha. V Nemčiji računajo, da bi bilo potrebno skrbeti še 6000 ha hmeljskih nasadov. Potrebne nagrade v to svrhu bi znašale res 48 milijonov dinarjev, vendar pa bi bila s tem kriza nemškega hmeljarstva, če bi nova saditev hmelja ne bila dovoljena, enkrat za vselej temeljito rešena. Znesek, predviden za nagrade, je na prvi pogled res ogromen, toda bi res tudi mnogo koristil hmeljarjem in hmeljarstvu. Nemčija je zadnji dve leti že izdala nad 40 milijonov dinarjev za hme-

ljarstvo v obliki podpore hmeljski prometni družbi za regulacijo hmeljskih cen, vendar so hmeljarji imeli od tega le prav malo koristi ter se hmeljska kriza ni prav nič omilila. Z ozirom na to dejstvo znesek za nagrade v svrhu skrčenja nasadov torej ni prav nič prevelik. Zakonski predlog glede potrebnega uradnega dovoljenja za saditev hmelja na novo bo menda v kratkem že predložen državnemu zboru.

Na Češkem so še bolj temeljiti. Zahtevajo predvsem, da se s posebnim zakonom določi, koliko hmeljskih nasadov more imeti vsak poedini hmeljar; pri tem naj se dosedanja površina hmeljskih nasadov primerno skrbeti. Poleg tega naj se vse nakopičene zaloge starega hmelja, ki vedno tlačijo cene, na državne stroške uniči. Zaščiti naj se tudi hmeljarje pred raznimi prekupci in mešetarji na ta način, da hmeljarji ne prodajajo več posamezno svojega pridelka, temveč naj se celokupni pridelek prodaja skupno po posebni, v ta namen ustanovljeni organizaciji. Po mnenju Češkoslovaške naj bi vsa ta vprašanja uredili Nemčija in Češkoslovaška sporazumno, ker pridelujeta največ hmelja in sta zato na hmeljarstvu najbolj interesirani.

Francija je znatno povišala uvozno carino ter dovolila znižano carino le za določeno množino vsakoletnega uvoza. Na ta način je prav izdatno zaščitila domače hmeljarstvo, ker bodo vsled visoke uvozne carine francoske pivovarne brez dvoma uporabljale vedno večje množine domačega hmelja.

Anglija svoje hmeljarstvo že sedaj ščiti z izredno visoko uvozno carino. Vendar pa hmeljarjem to še ni dovolj ter bodo v bodoče razvili obširno propagando, da pivovarne uporabljajo, v kolikor le mogoče, izključno samo domač pridelek. Uvoz tujega hmelja pa bodo skušali na različne načine še bolj otežkočiti.

Belgija tudi namerava kontingentirati uvoz hmelja slično kakor Francoska. Zaenkrat je ta zadeva vsled prevelikega odpora pivovarnarjev sicer izgi-

nila z dnevnega reda, vendar bo brez dvoma prišlo prej ali slej do nameravanega kontingentiranja.

Tudi pri nas so merodajni krogi posvetili zadnji čas večjo pažnjo našemu hmeljarstvu. Dne 12. t. m. se je pri trgovskem ministrstvu v Beogradu vršila posebna konferenca, na kateri se je razpravljalo obširno o vseh važnih hmeljarskih vprašanjih. Konferenca je zaključila, da se mora čim prej urediti enotno za vso državo signiranje hmelja, kar je potrebno tem bolj, ker se na račun kontingenta po znižani carini more uvažati v Francijo le signiran hmelj. Nadalje se bo skušalo dobiti naši hmeljski trgovini pod ugodnejšimi pogoji izdatnejše kredite, da si na ta način polagoma ustvarimo res lastno in samostojno hmeljsko trgovino. Z obširno in vsestransko propagando se bo prizadevalo dvigniti izvoz našega hmelja ter ga vpeljati tudi v kraje, kjer dosedaj še ni bil poznan.

Tako se vse države pripravljajo za energičen boj proti sedanji neizprosni hmeljski krizi. Zamišljeni ukrepi so večinoma prav dobri, toda v koliko se bo-

do izvedli in kakšne posledice bodo imeli, pa bo pokazala šele bližnja bodočnost. Brez dvoma pa hmeljske krize tudi pri vseh teh ukrepih kar čez noč še ne bo konec in sedanje stanje nikakor ne daje povoda za kako širjenje hmeljarstva pri nas, temveč je v interesu vsakega poedinca kakortudi našega celokupnega hmeljarstva, da se tudi pri nas skrčijo vsi nasadi v neprimernih legah in krajih, ker na vsaj kolikortoliko primerno ceno more računati le res v vsakem oziru prvovrstno blago, ki se pa more pridelovati samo v najboljših legah in v krajih, ki so za pridelovanje prvovrstnega kakovostnega blaga tudi res sposobni.

Tak je torej dejanski položaj in po tem se je treba ravnati. Zadnje čase se namreč že širijo govorice na periferiji naših hmeljarskih krajev, da bo hmelj imel zopet ceno ter se ga izplača saditi nanovo. Vse te in podobne govorice so le plod bujne domišljije ali pa preračunane škodoželjnosti, in kdor jim bo nasedel, se bo kruto varal ter bridko obžaloval svojo lahkovernost in nepreračunljivost.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Pomlajenje sadnega drevja.

Fr. Kafol.

Prihajamo polagoma v čas, ko je treba v naših sadonosnikih marsikatero drevo temeljito obrezati, odnosno pomladiti. Vsako drevo se sčasoma iznosi in nekako postara, zlasti če je začelo v zgodnji mladosti roditi. Drevo, ki je bilo poškodovano po kaki uimi, predvsem po snegu, nevihti ali pri obiranju itd., moramo čim prej spraviti zopet v pravo obliko. Imamo nekatere sorte, posebno renete, kakor zlata parmena, kanadka itd., ki rode zelo obilno in ko doseže drevo gotovo starost, se krona povesi, in ako še rodi, je sadje tako drobno, da ni za prodajo.

Pogoj uspešnega pomlajenja je, da je drevo predvsem zdravo, in to v vseh ozirih, posebno pa kar se tiče debla in glavnih vej. Stare pokveke pomlajati, pač nima pomena.

Na splošno vzeto se dajo drevesa pomladiti pri pečkastem plemenu od 15. do 45. leta, pri koščičastem pa približno do 25. leta. **Najboljše uspehe dosežemo s pomlajenjem, če se lotimo 15 do 20 let starih dreves.**

Važno je pri tem delu, da začnemo s skrajševanjem odzgoraj, in sicer pri vrhu. Vrh mora biti najvišji. Ostale veje pa skrajšujemo tako, da so spodaj daljše, višje stoječe pa krajše, da zadobimo tako lepo piramidalno ali stoščasto obliko. Veje moramo tako skrajševati od vsega pričetka, da imajo poznejši poganjki prostor, da se razvijejo in da ne delajo goščave med seboj. Povprečno skrajšamo veje na eno tretjino, včasih pa tudi na dve tretjini dolžine. Čim se pa naslednje leto razvijejo številni poganjki, jih potem razredčimo in iztrebimo vse pregosto, česar ne potrebujemo za razvoj vej. Pustiti moramo le najlepše poganjke, ki so lepo razvrščeni, tako da ima vsak svoj prostor.

Ker je pomlajenje veliko poseganje v življenje in razvoj dreves, je neobhodno potrebno, da drevju tudi drugače postrežemo. Predvsem moramo okoli drevja zemljo okopati, in sicer vsaj v obsegu stare krone, ter istočasno pognojiti.

Splošno se opaža, da je v mnogih primerih pomlajenje važnejše nego precepljevanje. Zato tudi priporočamo našim sadjarjem, da se lotijo tega dela, katero je izvršiti vsaj v času, dokler drevje ne postane muzevno. S pomlajenjem ne zvišamo samo rodovitnosti dreves, temveč tudi njihovo vztrajnost in odpornost v vseh pogledih, podaljšamo jim pa tudi življenje.

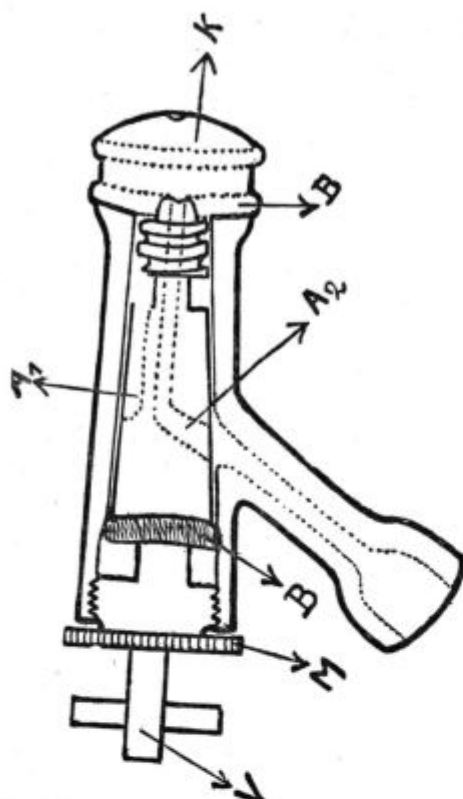
Novi patentni univerzalni razpršilnik „Kovina“.

Pri škropljenju sadnega drevja ter vinogradov uporabljamo v svrhu razpršitve tekočine raznovrstne razpršilnike. Razpršilnikov se uporablja največ onih, ki imajo spiralno iglo. Ti razpršilniki pa ne omogočajo regulacije obsega, jakosti in načina razpršenja do najfinejšie megle in na curek pri enakem pritisku.

Glavna naloga vsakega razpršilnika obstoja v tem, da tekočino enakomerno in čim fineje razdeli na površini onih mest, ki se morajo zavarovati. Neenakomerno razpršenje tekočine pomenja nepotrebno, torej prekomerno uporabo škropiva.

Kako važno je nadalje, ako nam omogoča razpršilnik brez posebnega dela samo z obratom nastavitve tekočino na curek pri enakem pritisku, bo razumel oni, ki z dosedanjim razpršilnikom ni mogel doseči višje stoječih mest. Pri zatiranju n. pr. krvave uši, ki napada sadno drevje, smo dotično napadeno mesto močno poškropili, ako smo se posluževali škropilnice. Z razpršeno tekočino pa ni bilo vedno mogoče z jakim pritiskom do dobra napadena mesta poškropiti, ako se nismo z razpršilnikom samim približali neposredno napadenim mestom. S čim večjim pritiskom je bilo mogoče doseči taka napadena mesta, tem boljši je bil uspeh zatiranja. Razpršilnik „Kovina“ omogoča, da z nezmanjšanim pritiskom tekočine v curku dosežemo 8 do 10 m visoko ležeča mesta in jih temeljito poškropimo. Isto velja

n. pr. tudi za kaparje, listne uši ali pa za razne gošenične zapredke i. t. d., ki jih lahko, ako jih z ročnimi sredstvi ne moremo odstraniti, stavimo pod močni curek škropiva.

Slika 2. Razpršilnik „Kovina“.

Razpršilnik „Kovina“, kakor ga kaže v prerezu slika 2., sestoji iz treh delov, in sicer z ostrešja, razpršilnega stožca z ventilom in razpršilne kapice. Ostrešje razpršilnika ima obliko velike črke „T“, samo da je vrhnja, znotraj stožčasto izbrušena cev dvignjena za 45° napram navpični priključni cevki s priključitvenim vzvojem. Razpršilni stožec je točno približen notranjosti ostrešja, tako da že vsled tega popolnoma zapira izstop tekočine in omogoča dohod le v odvodne kanale. Dovodni kanal stožca „A1“ omogoča dostop tekočine k razpršilni spirali in služi razpršenju, kanal „A2“ pa omogoča prost izhod tekočine v obliki curka skozi stožec in kapico razpršilnika.

Razpršilnik privijemo na nastavek razpršilne ali bambusove cevi vseh sistemov sadnih in vinogradniških škropilnic, ker je priključni vzvoj normaliziran.

Dotok škropiva v razpršilni stožec reguliramo na razpršenje „A1“ na ta način, da obrnemo zašiljeni del kraka ventila „V“ v smer dovodne cevi (navzdol). Ako ga pa hočemo nastaviti na curek, obrnemo topi del kraka navzdol. Leži krak v vodoravni legi, je dotok škropila v razpršilnik zaprt. Pri uporabi bambusovih cevk je ta razdelba neobhodno potrebna, ker nam omogoča regulacijo, preden smo otvorili dotok škropiva v bambusove cevi iz škropilnega kotla.

Čiščenje razpršilnika obnavljamo na ta način, da odvijemo matico „M“ ter potegnemo razpršilni stožec iz ostrešja. Sedaj lahko dobro očistimo vse dovodne kanale in spiralo, nakar zopet vtaknemo stožec v ostrešje in matico „M“ dobro privijemo. Do-

bro je tudi, ako po čiščenju pred ponovnim sestavljanjem stožec namažemo z oljem ali mastjo, da se lažje vrti v ostrešju. Istotako lahko odvijemo kapico „K“, jo dobro očistimo ter pazimo, da je britvilo v redu.

Novi patentirani razpršilnik „Kovina“ združuje torej vse prednosti, ki jih zahteva danes napreden sadjar in vinogradnik od škropilnice.

Enostavna konstrukcija, regulacija načina škropljenja, enostavno čiščenje vseh delov, neposredna zveza razpršilnika z zapornim ventilom, možnost priključka na vse sisteme škropilnic ter nizka nabavna cena so prednosti razpršilnika „Kovina“, ki ga ima v zalogi tudi Kmetijska družba v Ljubljani in njena skladišča. Cena je 35 Din za komad.

Sadjarjevo orodje in priprave.

Fr. K.

Sadjarja brez pripravnih lestev, si sploh predstavljati ne moremo. Kakšne ima ali si jih bo napravil, je stvar posameznika. Na vsak način pa moramo imeti daljše in krajše, ker za obiranje, obrezovanje, čiščenje, škropljenje drevja itd., so potrebne pripravne lestve v dovoljnem številu, če hočemo, vsa ta dela zares pravočasno in pravilno izvršiti.

Važno orodje za sadjarja so tudi **razni obirači**, s katerimi obiramo sadje. Imamo več vrst obiračev, ali glavno je, da so praktični, razmeroma poceni in da se sadje z njimi v vseh ozirih da brezhibno obrati.

Ker polagamo v novejšem času največjo pažnjo na to, da bomo sadje prodali in spravili čim bolj v denar, je za vsakega sadjarja neobhodno potrebno, da si napravi pravočasno tudi pripravne **košare ali jerbaze** za spravljane sadja. Košare naj bodo večje in manjše in tudi **obšite od znotraj** (z vrečevino), da se sadje v njih ne obtolče. Dandanes zahtevajo posebno domači kupci sadje v pripravnih zabojih, in to od 20—35 kg težkih. V poštev prihajata **ameriški in jugoslovanski zaboj**. Zadeva pred vsem raznih podružnic, pa tudi domačih trgovcev je, da se za to vprašanje posebno zanimajo. Pri prodaji sadja igra veliko vlogo ne smo sadje kot tako, temveč tudi oprema istega za trg, in to predvsem za domači trg. Kdor misli, da je za domači konsum vse dobro, se grdo moti.

Zimski čas je tu, čas v katerem se mora napreden sadjar pripraviti za pomlad, še bolj pa za jesen, da bo zares kos nalogi, ki jo današnji časi stavijo nanj. Kdor se tega zaveda, bo brezdvomno dobro in dobičkanosno sadjaril. Geslo naše naj bo: Dobičkanosno sadjariti z najskrbnejšim ravnanjem s sadjem ter ugoditi trgovini in konsumentom!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 2. Kdaj je bolje saditi breskve in marelice, v jeseni ali spomladi? (I. P. v B.)

Odgovor: Breskve in marelice je saditi izključno samo spomladi. V jeseni posajena drevesa, pa četudi stoje na za-varovanih mestih ob zidovju, običajno rada pozebejo, ker niso še ukoreničena. To drevje je torej v tem pogledu zelo občutljivo.

Fr. K.

Vprašanje 3. Tik za hlevom v zavetju mi je usahnilo lepo staro drevo. Rad bi na istem prostoru posadil novo, ali bojim se, da ne bo uspevalo. Kaj naj podvzamem, da bo dre-

vesce zagotovo rastle? Ali naj zemljo premenjam in kako naj to izvedem? (J. B. v Z.)

Odgovor: Da bo drevesce uspevalo na prostoru, kjer je prej rastle staro drevo, je potrebno vsekako gotove previdnosti. V ta namen je odbrati le najlepše drevo, ki ima močno razvite korenine in tudi vrhove. Glavno pa je, da izkopljete vse stare korenine daleč naokrog, dokler jih sledite, posebno one, ki so na mestu, pa če gredo še tako globoko. To delo morate seveda obaviti čim prej, še zdaj pozimi. Za tem pa navozite v jamo nove fine prsti, in jo premešajte s staro. Še bolje je, če primešate stari zemlji komposta ali starega sprstenelega gnoja. Takozvane tnalovne ali drugih lesnih odpadkov pa ne primešavajte, ker se s tem napravi več slabega nego dobrega. Pojavijo se potem lahko razni škodljivci na koreninah (ogrci, ličinke), še rajše pa nevarna koreninska plesen. **Fr. K.**

Razno.

Prejemnikom Wilbis-masti zoper divjačino!

Pozivamo s tem vse prejemnike, ki so dobili Wilbis-mast v poskusne namene, da po dopisnici

sporoče Kmetijski družbi, pri katerih posestnikih so se izvedli poskusi.

Naprava stanovitnega sadjevca. Kmetijska družba je izdala novo Gospodarsko navodilo pod naslovom „Naprava stanovitnega sadjevca“. V njem se obravnava nakratko naprava sadjevca, poljudno in lahkoumljivo, tako da se za more v kratkem času vsakdo poučiti o tem važnem delu. Navodilo je namenjeno predvsem praktičnim sadjarjem, ki imajo veliko posla z napravo pijače iz sadja. Navodilo stane s poštnino vred 5 Din za komad.

Žični koški proti zajcem. Na podlagi sporazuma z bansko upravo, je Kmetijska družba naročila žične koške v varstvo sadnega drevja proti zajcem. Dobava teh koškov po tvornici se je nekoliko zavlekla, ker ni bilo dobiti pravočasno potrebne žice. Sedaj pa je ta došla in vsi tisti, ki so zaprosili bansko upravo za koške, jih bodo naiknesnje prihodnji teden prejeli. Je pa v ta namen še nekaj sredstev na razpolago, zato priporočamo sadjerejcem, naj se za to zanimajo in nemudoma vložijo svoje prošnje na bansko upravo, gozdarski odsek v Ljubljani, ki jih je kolekovati s 5 Din.

L.

Vinarstvo in kletarstvo.

Selekcija trsnih očes.

J. Blažević.

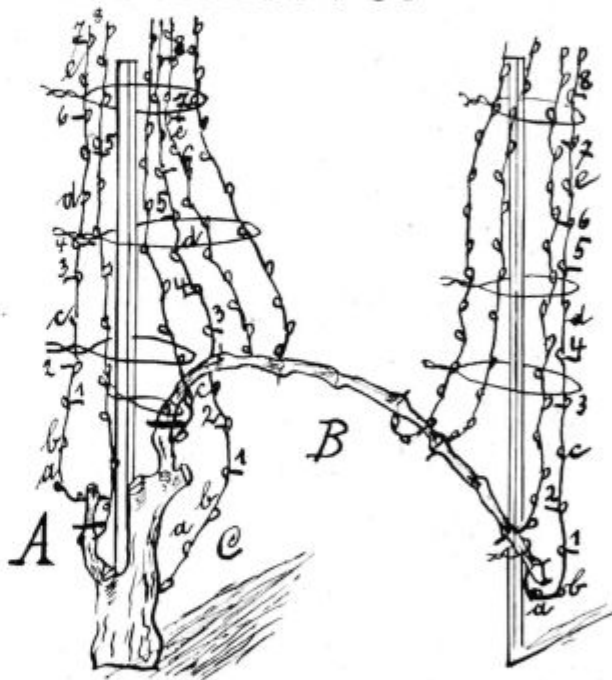
(Dalje in konec.)

Drugi način selekcije očes.

Da bodo rozge locna za cepitev zadostno močne, oslepimo oči brez vitic. Tu uvrstimo rozge v skupine:

- A rozge reznikov na dvoletnem lesu,
- A rozge reznikov na enoletnem lesu,
- B rozge locnov z viticami na locnu,
- C rozge iz starega lesa, slika 3., črka b in protiposkus rozg locna brez vitic — z viticami so oslepljene. Tukaj se grupirajo rozge v skupino:
- A rozge reznikov na dvoletnem lesu,
- A rozge reznikov na enoletnem lesu,
- B rozge locnev brez vitic na locnu in
- C rozge iz starega lesa.

Rozge iste skupine razrežemo ravnotako, kakor pri prvem načinu. (Glej načrt. II. na sliki 4., črki b in c.)

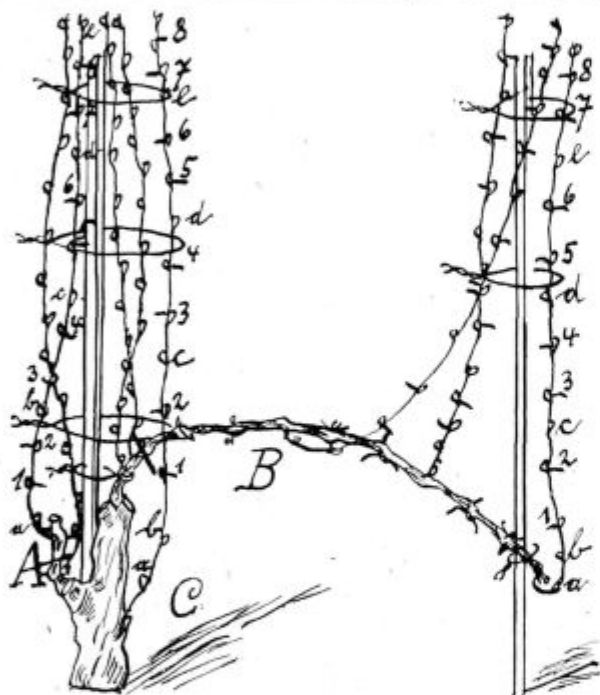
Slika 3.

I. Načrt nasada, slika 1. (Glej 1. števil. „Kmetovalca“.)

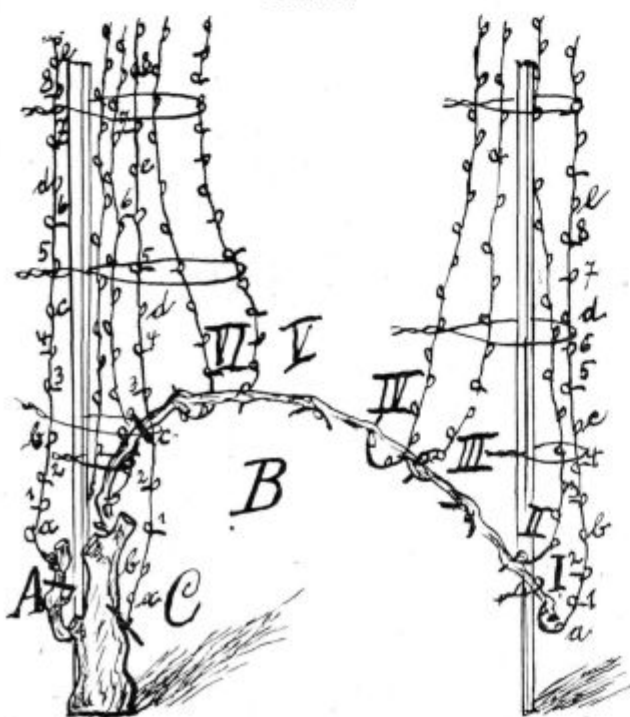
Rozge reznikov na dvoletnem lesu, sl. 1 A/1													Rozge reznikov na enoletnem lesu, sl. 1 A/2												
o č e s a													o č e s a												
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e
Rozge iz starega lesa, sl. 1 C.													Rozge na locnu, sl. 1 B.												
o č e s a													o č e s a												
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e

II. Načrt nasada, sl. 3. in 4.

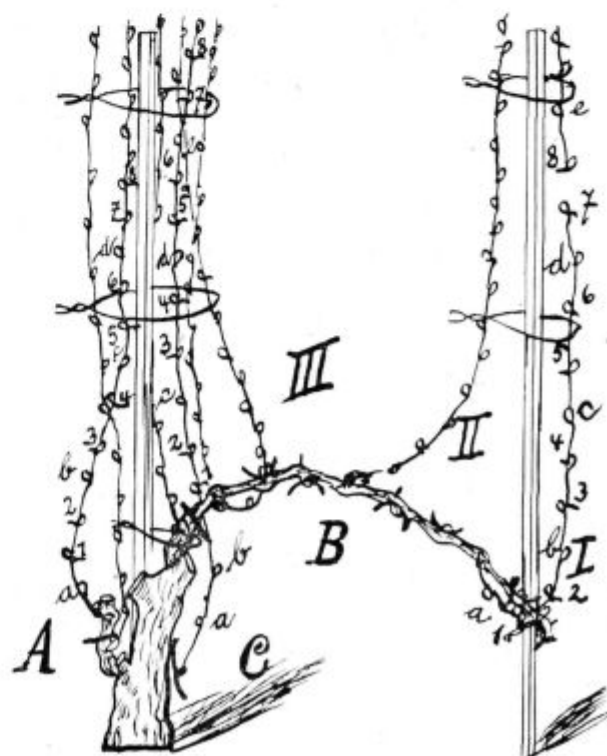
Rozge reznikov na 2. letnem lesu, sl. 3 A/1													Rozge reznikov na 1. letnem lesu, sl. 3 A/2													Rozge locnov z viticami na locnu, sl. 3 B.																									
o č e s a																																																			
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic																	
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e													
Rozge locnov brez vitic na locnu, sl. 4 B.													Rozge iz starega lesa, sl. 3. in 4 C.													O p o m b a																									
o č e s a																																																			
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic																														
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	Vsaka številka in vsaka črka označi eno vrsto z 10 ali več trsov.																									

Slika 4.

Slika 5.

Slika 6.

Tretji način selekcije očes.

Še natančneje bi se izvršila selekcija, ako porazdelimo pri rezi cepiče v sledeče skupine:

- A rozge reznikov na dvoletnem lesu,
- A rozge reznikov na enoletnem lesu,
- B rozge locnov z viticami na locnu z označbo

I., II., III., IV., V., VI.,

C rozge iz starega lesa. Slika 5.

Kot protiposkus glej sliko 6.

A rozge reznikov na dvoletnem lesu,

A rozge reznikov na enoletnem lesu,

B rozge locnov brez vitic na locnu z označbo: I., II., III.,

C rozge iz starega lesa.

Načrt III. načina selekcije izgleda, kakor kaže na sliki 5. in 6.

III. Načrt nasada, slika 5. in 6.

Rozge reznikov na dvoletnem lesu, sl. 5 A/1													Rozge reznikov na enoletnem lesu, sl. 5 A/2													Rozge iz starega lesa, sl. 5. in 6. C												
očesa																																						
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e
Rozge locnov z viticami na locnu, sl. 5 B/I													Rozge locnov z viticami na locnu, sl. 5 B/II													Rozge locnov z viticami na locnu sl. 5 B/III												
očesa																																						
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e
Rozge locnov z viticami na locnu, sl. 5 B/IV													Rozge z viticami na locnu, sl. 5 B/V													Rozge locnov z viticami na locnu, sl. 5 B VI												
očesa																																						
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e
Rozge locnov brez vitic na locnu, sl. 6 B/I													Rozge locnov brez vitic na locnu, sl. 6 B/II													Rozge locnov brez vitic na locnu, sl. 6 B/III												
očesa																																						
z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic					z viticami								brez vitic				
1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e	1	2	3	4	5	6	7	8	a	b	c	d	e

Pri vzgoji na reznike uvrstimo rozge v skupine:
 A rozge reznikov na dvoletnem lesu,
 B rozge reznikov na enoletnem lesu in
 C rozge iz starega lesa.

Po dovršeni vzgoji trt, ki traja 4—5 let, začnemo s tehtanjem grozdja posameznih vrst, odnosno očes, o katerih vodimo natančen pregled. S tehtanjem nadaljujemo vsaj 10 let zaporedoma.

Tekom te dobe bo pokazala povprečna teža grozdja rodovitnost posameznih očes in od najrodovitnejših vrst tedaj uporabljamo cepiče za razmnoževanje. Razen rešenja tega vprašanja za praktično vrednost očesne selekcije bi se dala obenem tudi dokazati razlika vrednosti cepljenk, izvirajočih od očes z viticami in brez vitic.

Izbiri rodni trsov lahko izvrši vsak dobro misleči vinogradnik, dočim je selekcija očes zelo komplicirana, vsled česar priporočamo, da jo izvršijo samo za to usposobljeni strokovni organi pod strogim nadzorstvom na učnih strokovnih zavodih in javnih trsnicah.

Vsekakor je potrebno, da se zanimamo tudi za finejšo strokovno delo, ki nam lahko mnogo koristi; z navadnimi opravili v modernem vinogradništvu smo se, lahko rečemo, že dovolj seznanili. Mladim našim vinarskim strokovnjakom naj velja naš klic: Veselo na delo v gornjem zmislu!

Meteorološka opazovanja.

Važnejši podatki meteorološke postaje ban. vin. in sadj. Šole v Mariboru.

December 1931.

I. **Temperatura v °C:** povprečno — 1.0, najvišja 13.6 (7.), najnižja —13.6 (19.); število hladnih dni (minimum pod 0°) 29, mrzlih dni (maksimum pod 0°) 9.

II. **Solnčnost:** 100.7 ur, povprečno na dan 3.2 ur, največ dne 24. 7.3 ur.

III. **Oblačnost (od 0—10):** povprečno 5.2, število vedrih dni (povprečno pod 2.0) 6, oblačnih dni (povprečno nad 8.0) 9.

IV. **Padavina kot voda v mm:** 46.7, največ 23.1 (29.); število dni z dežjem 1, z meglo 2, s snegom 8.

Povprečja, odnosno vsote vremenskih podatkov leta 1931.

I. **Temperatura v °C:** povprečna 9.5, najvišja 35.0 (13. VII.), najnižja —14.5 (12. III.).

II. **Solnčnost:** 1934.7 ur, povprečno na dan 5.3 ur, največ dne 13. in 23. julija 13.2 ure.

III. **Oblačnost (0—10):** povprečno 5.6, število vedrih dni (povprečno pod 2.0) 64, oblačnih dni (povprečno nad 8.0) 113.

IV. **Padavine kot voda v mm:** 998.9, število dni z dežjem 105, s snegom 39, s točo 3, z gromom 30, z meglo 35. **Šifrar.**

Popravek.

V članku: „Čakajmo še s prvim pretakanjem“, ki je izšel na 6. strani 1. št. Kmetovalca z dne 15. januarja 1932, čitaj v 34. vrsti „metabisulfita namesto 10—15 kg“, „10 do 15 g“.

Živinoreja in mlekarstvo.

Kaj mora vsak živinorejec in lastnik živali vedeti o zakonitih predpisih zoper živalske kužne bolezni.

Žzdr. Hugon Turk.

I. Obče odredbe iz 1. 1928.

Vsak živinorejec in lastnik živali mora **tako** prijaviti **županu**, če se pokaže katera izmed sledečih kužnih živalskih bolezni: 1. slinavka in parkljevka; 2. vranični prisad; 3. šuštavec; 4. gnilobna mrzlica ali krvna septikemija pri govedu in divjačini; 5. steklina; 6. smrkvost; 7. ovčje osepnice; 8. garjavost; 9. sramna kuga konj; 10. mehurčasti izpuščaj konj in govedu; 11. svinjska kuga in kužna ali gnilobna mrzlica (septikemija) svinj; 12. rdečica prasičev; 13. pljučna kuga govedu; 14. orijentalna goveja kuga; 15. perutninska kolera in kokošja kuga; 16. goveja tuberkuloza v gotovih oblikah (pljučna, črevesna in maternična); 17. kužne bolezni pri čebelah (gniloba čebelne zalege) in pa kužne bolezni rib, rakov in domačih zajcev (kuncev), ki se označijo še posebej.

Popis teh bolezni dosedaj **uradno še ni izšel**, pač pa sem jih za širšo javnost popisal v raznih časopisih.

Zakon (čl. 34.) zahteva, da se mora naznaniti županu tudi **sum** take kužne bolezni ali če je poginila žival, ki je **sumljiva** take bolezni, toda sum mora biti povsem **dobro utemeljen**. — Dolžnost prijavitelja nastopi tudi takrat, ko se pripeti med živalmi istega hleva, svinjaka, črede, v 8 dneh drug primer notranje bolezni z enakimi ali podobnimi znaki.

Lastnik živine mora imeti do nadaljnje naredbe bolne in sumljive živali **ločene** od drugih živali (čl. 34.).

II. Predhodne županove odredbe.

Župan ali njegov namestnik mora podati **nemudoma po najkrajši** poti prijavo sreskemu oblastvu, čim izve, da se je pojavila živalska kužna bolezen, ki je gori navedena ali kakorhitro izve za **sumljiv** primer, da je žival obolela ali poginila za tako boleznijo (čl. 39.). Seveda mora biti sum **resnično utemeljen** tudi v teh primerih.

Tako pa mora **župan** odrediti sledeče:

a) da se ne smejo puščati bolne in sumljive živali iz prostorov, kjer so nastanjene;

b) da se ne smejo goniti živali, na katere se more prenesti dotična kužna bolezen, na sejme ali razstave, da se ne smejo goniti v drugo občino in da se ne smejo odpošiljati ne po železnici in ne po ladji;

c) da se morajo **zavarovati** trupla poginulih živali ob potrebnih varnostnih ukrepih na ločenem kraju, dokler ne pride pozvani živinozdravnik;

č) da se morajo vse živali, na katere se more prenesti dotična kužna bolezen, **odstraniti** od bolnih ali sumljivih živali; **slednje je pustiti na svojem do-
sedanjem prostoru**;

d) da se ne smejo goniti ostale živali iz dvorcev, na katere se more prenesti kužna bolezen, na take kraje, kjer bi utegnile priti v dotiko z drugimi živalmi, ki bi jih mogle okužiti.

Mlekarski stroji.

Fr. Pavlica.

V katerokoli našo vasico pridem, vidim mlekarske stroje posnemalnike. Če vprašam gospodinjno, čemu je nabavila posnemalnik, pravi, da zaradi izdelovanja čajnega masla. In ravno pod pretvezo čudodelnega izdelovalca čajnega masla, se je tako razširila prodaja separatorjev.

Ali so posnemalniki na posameznih kmetijah v prospeh gospodarstva, in to še posebej mlekarstva, dvomim. Obavlja pa posnemalnik pri večji kmetiji, oddaljeni od mlekarske zadruge, tudi hvaležno nalogo. Tudi takozvane zbiralnice smetane se jih morajo posluževati. Tam pa, kjer je zadruga mlekarna količkaj blizu, so posnemalniki za poedinca nerentabilni, za zadrugo in splošno mlekarsko gospodarstvo pa naravnost nesreča. Marsikje je bilo nakupljenih vseporno posnemalnikov, ker so pa kmetje spoznali, da je v zadruzi boljše gospodariti, so postavili vse posnemalnike med staro šaro. Gospodinjne, ki ne poznajo posnemanja in so pričakovale čudežen pritok smetane, se tudi naveličajo separatorja. Tako se množijo količine prav drago plačanih strojev, ki propadajo zarjaveli v kmetijskih domovih. Vsled tega je dolžnost vsakega, ki na deželi deluje v tej ali oni stroki, da svari kmetovalce pred razmetavanjem denarja za stroje, ki niso na mestu. Samo tam, kjer so pogoji za skupnost izključeni, naj se svetuje nabava stroja, ki se morebiti izplača.

Kakor greši posameznik pri nakupu malih, tako greši mlekarna pri nabavi velikih strojev, če vrednosti istih ne pozna. Zato je paziti pri nakupu ne le na jamstvo in konstrukcijo, ampak v veliki meri tudi na material, iz katerega je stroj izdelan. Naj omenim samo veliko pinjo. Ta je lahko po sliki in jamstvu popolna, igra pa tu glede cene les veliko vlogo. Ravnotako je pri pločevini in drugem materialu.

Smo v času velike gospodarske krize, ko industriji v inozemstvu zaostaja blago. Da bi se kaj lažje odprodalo, se kar čez noč ustvarjajo razne oblike strojev z najrazličnejšimi imeni.

Ne nasedajmo torej vsemu, kar nam inozemski kapital hvali, imejmo pred očmi čut dolžnosti do narodnega gospodarstva in kupujmo samo to, kar je rentabilno. Pred nabavo strojev vprašajmo za mnenje strokovnjaka.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Imam večjo množino drozge kot ostanka pri prekuhanju žganja, ki jo nameravam pokladati goveji živini in prasičem. Kakšno redilno vrednost ima za žganje prekuhana drozga jabolok, hrušk in češpelj? **Smem-li krmiti prekuhane sadne tropine?** (P. I. v S.)

Odgovor: Pod drozgo jabolok, hrušk in češpelj menite najbrže tropine, ki so ostale pri žganjekuhi. Take prekuhane

tropine vsebujejo sicer precej redilnih snovi, vendar je njih redilnost mnogo manjša nego ona neprekuhanih, samo iztisnjenih tropin. Sadne tropine vsebujejo okoli 20 odstotkov surove vlaknine, ki jih posebno goveji želodec lažje prebavi. Toda vedno jih je treba pokladati zmešane s tečnimi krmili, kakor ovseno moko, otrobi, krompirjem, kajti samo tedaj se dobro izkoristijo. Brejim kravam jih ne smemo pokladati, ker vsebujejo mnogo kalijevih soli, ki slabo učinkujejo na rodila ter lahko povzročijo povrženje. Prevelikih količin tudi ne smemo pokladati, kvečjemu do 10 kg na dan in glavo govedu. Prasiču te tropine ne prijaajo posebno, vendar jih lahko v primeru, da primanjkuje druge krme, pokladamo do 2 kg na dan odrasli živali, zmešane z ostalo tečno krmo. — Ne smemo pa krmiti tiste tekočine, ki ostane v kotlu pri žganjekuhi, ker vsebuje raztopljen vinski kamen, ki lahko povzroči povrženje krav.

L.

Razno.

Svinja, težka 548 kg, je bila nedavno razstavljena na trgu v Zagrebu. Vzredil jo je priznani živinorejec, posestnik g. Predović iz Vrhovca pri Zagrebu.

Specialna živinorejska anketa v Kranju. V Kranju se bo vršila v torek, 9. februarja t. l. ob 9. uri v salonu hotela „Jelen“ specialna živinorejska anketa, ki jo priredi Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pincgavsko govedo v Kranju, dogovorno s sreskim kmetijskim referentom. Ankete se udeleži poleg zastopnika kralj. banske uprave tudi sreski načelnik, nadalje kmetijski ter veterinarski referentje srezov Kamnik, Radovljica, Kranj, Ljubljana-okolica in Ptuj ter zastopniki 20 pri omenjeni zvezi včlanjenih živinorejskih zadrug. Namen ankete je, da reši nekatera vseh živinorejska, odnosno združeno-tehnična vprašanja, ki so zelo važna za nadaljnje pospeševalno delo pri živinoreji. To so: 1. dejanska izvedba kastracije nesposobnih bikov pri licencovanjih (referirata kmet. ref. Jos. Sustič in vet. ref. V. Bedenk), 2. izpopolnitev tabel in knjižic za ocenjevanje rodovniške živine (referirata kmet. ref. Jos. Sustič in ing. E. Eiselt), 3. poslovne knjige pri živinorejskih zadrugah (referira zvezin tajnik Iv. Ovsenik), i. dr. K vsem referatom se bodo vršile temeljite debate, na katere so delegatje dobro pripravljani. Anketi želimo poln uspeh.

Kuncerejski odsek je na svoji seji dne 13. jan. 1932. med drugim določil načrt za bodoče delovanje odseka, ki bo stremel za tem, da se reja kuncev razširi med vsemi sloji, posebno pa med kmetskim prebivalstvom. Odsek bo v ta namen v „Kmetovalcu“ in drugih časopisih priobčeval strokovne članke o reji kuncev, dajal članom in v obče rejcem na vsa njihova vprašanja navodila in pojasnila ter posredoval nakup ali prodajo plemenskih živali. Odsek se tudi bavi z namero, nanovo pristopivše člane odseka potom žreba nagrajati s plemenskimi kuncu. Dalje se je sklenilo, da se bodo vsi člani pozvali k plačilu članarine za l. 1932. s posebno okrožnico, v kateri se bodo članom razložili tudi načrti za bodoče delovanje. — Odsek je tudi sklenil, da pomaga članom pri nabavi plemenskih kuncev novih, pri nas še ne uvedenih pasem in pa za izboljšanje tukajšnjih pasem. Nabavilo se bo še v januarju po 1 par belih orjakov, nemških liscev, belih dunajčanov in ovnačev. — Pomladi se bo vršila zopet razstava kuncev v Ljubljani v večjem obsegu. Vse kuncerejce že sedaj opozarjamo na to in jih prosimo, da se pripravljajo na razstavo, ki mora biti še lepša in večja kakor dosedanje. Razstavljeni kunci bodo vsi po strokovnjakih ocenjeni, najboljši pa nagrajani. Na dobro rejo!

Odbor.

Članom „Selek. odseka za perut. kmet. družbe v Ljubljani“. Ker se bliža za perutninarje, in tudi za kmetskega rejca, najvažnejši čas, t. j. izvedba zgodnjega valjenja, nega piščan-

cev itd., opozarjamo članstvo, da bo „Kmetovalec“ odslej naprej prinašal kratka navodila in članke o reji perutnine.

Delo perutninarja v februarju. Glavno skrb je posvečati dobremu hlevu ali kurniku, ki naj bo suh, zračen, svetel, in brez prepiha. Zatirati moramo razen mrčes, ki muči in nadleguje perutnino. Če je prelud mraz, ne puščajmo perutnine na prosto, da živalcam grebeni ali pa celo noge ne zmrznejo, ker vpliva to zelo slabo na nesnost. Pričnimo se pripravljati za zgodnje valjenje in odbirati pripravne družine, od katerih se je nadejati uspehov. Mimogrede naj bo omenjeno, da se za prvo valjenje dajo izrabiti posebno dobro stare pure (kako jih k temu prisilimo, bomo razložili prihodnjič). Na ta način pridemo najlažje z naravnim valjenjem do zgodnjih piščancev. Pripravimo nadalje tudi za mlade piščance tople gredice za zeleno krmo in očistimo ter razkužimo umetne koklje. — Starejših kokoši ne puščajmo, da lenarijo kje v kotih, temveč jim nudimo dovolj priložnosti za gibanje in brskanje ter da se lahko kopljejo v prahu. Pri pokladanju krme pazimo, da jo izpopolnimo s peso, korenjem, repo, parjeno deteljo ali z zdrobom ali s kalenim ovsem. Kuhano hrano (krompir, otrobi itd.) pokladajmo še gorko. Sveža voda naj bo kokošim vedno na razpolago. V tem času jim ni pokladati preveč koruze, ker bi se prekomerno debelile in bi nesnost vsled tega trpela.

K. Č.

Umetno valjenje piščancev. Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe bo od 20. februarja t. l. naprej pričel z valjenjem piščet v svoji valilni centrali, Linhartova ulica 9. Člani odseka, ki želijo, da bi se jim jajca od domačih kokoši umetno valila, naj obvestijo centralo najkasneje do 15. februarja, kdaj in koliko jajc bodo dali v valjenje. Odsek bo oddajal na željo tudi enodnevnne piščance. Stroški za valjenje bodo 1 Din za vlaganje jajc in 2 Din od izvaljenega piščanca.

Izvoz našega sira v Beograd je bil dosedaj zelo otežčen, skoraj nemogoč, ker pobira beogradska mestna občina za uvoženi sir izredno visoko užitnino, in sicer po 5 Din od kg. To na prodajno ceno tako neugodno vpliva, da trgovci rajše uvažajo inozemski sir, pri katerem to užitnino razmeroma lažje nadoknadijo. — Da se temu odpomore, je Centralno mlekarско društvo, podpirano od Kmetijske družbe, Zadrugne Zveze in Zveze slov. zadrug v Ljubljani, zaprosilo upravo mesta Beograd, da se ta užitnina zniža na 0.50 Din za kg. Zaenkrat je bil dosežen le delni uspeh, in sicer v toliko, da je bila užitnina na sir trapist sploh odpravljena. — Znatnih posrednih koristi ta uspeh za naše mlekarstvo sicer ne prinaša, pač pa neposredne, ker se bo mnogo trapistovskega sira, ki je dosedaj iz južnih pokrajin prihajal na naše tržišče, prodalo v Beogradu. Upati pa smemo, da se nam bo v doglednem času posrečilo dosegati znižanje ali odpravo trošarine tudi za ementalški sir.

Stanje živalskih nalezljivih bolezni v Dravski banovini, dne 25. januarja t. l. — Vranični prisad: v Trzinu, okraj Kamnik, zboleli 2 govedu in poginili. — **Steklina:** v Trnju, okraj Dolnja Lendava, 1 pes zbolel in poginil; v Nestopli vasi, okraj Črnomelj, 1 primer pasje stekline. — **Garjavost:** v Hotinji vasi, okraj Maribor desni breg, 2 primera med konji; v Šikolah, okraj Ptuj, 2 primera med konji. — **Svinjska kuga:** v Trebežu, Gaberju, Globokem, na Malem vrhu, Selih, Senovem, Brezini in v Zakotu, okraja Brežice, 33 dvorcev s 189 primeri; na Lavi, v Libojah in Dresinji vasi, okraja Celje, 3 dvorci s 26 primeri; v Perovi vasi, okraj Črnomelj, 1 dvorec s 6 primeri; v Stranicah, okraj Konjice, 1 dvorec s 3 primeri, v Petrovem selu, okraj Maribor levi breg, 1 dvorec z 11 primeri; v Slovenjgradcu, istoimenskega okraja, 2 dvorca s 17 primeri. — **Svinjska rdečica:** v Češnjicah, okraj Kamnik, 1 dvorec z 2 primeroma; v Veliki Kostrelnici, okraj Litija, 1 primer; pri Bodišlavih in Banovcih, okraja Ljutomer, 2 dvorca s 4 primeri; v

Lazah, okraj Slovenjgradec, 1 primer. — **Perutninska kolera:** v Rušah, okraj Maribor desni breg, 1 dvorec s 4 primeri. — Istočasno so ugasle: **Mehurčasti izpuščaj med govedo:** v Slovenski Bistrici, okraj Maribor desni breg. — **Svinjska kuga:** v Brežicah, istoimenski okraj; na Lavi, v Libojah in v Drešini

vasi, okraja Celje; v Malečniku, okraja Maribor levi breg. — **Svinjska rdečica:** v Češnjicah, okraj Kamnik; v Vel. Kostelnici, okraj Litija; v Lazah, okraj Slovenjgradec. — **Perutninska kolera:** na Lokah, okraja Laško in v Rušah, okraja Maribor desni breg.
Vet. H. T.

Konjereja.

O pravilnem krmljenju konja.

Dr. Franc Veble.

V dobi štednje in gospodarske krize mora konjerejec prav posebno štediti pri krmi; pri tej lahko mnogo prištedi, če konja pravilno krmi ali pa narobe, mnogo zapravi pri nepravilnem krmljenju. Res je, da v enem dnevu ne gre mnogo v izgubo, toda leto ima 365 dni in konja je treba krmiti vsak dan, če kaj dela ali nič. V pošteev je treba vzeti tudi dejstvo, da konj danega mu presežka na hrani ne izpremeni v korist kmetovalca v obliki mesa ali masti, ker pač konj za to ne redimo. Zaradi tega moramo postopati pri konjevi prehrani kar najbolj ekonomično, da pridemo na svoj račun.

Množina konjeve dnevne hrane je odvisna od njegove rasti in dela. Praksa je ugotovila sledeče dnevne obroke:

	Oves kg	Seno kg	Slama kg
1. Za malega lahkega vaškega konja	2.5—3	2.5—3.5	1—2
2. za močnega težkega poljedelskega konja . .	3.5—5.5	3—4	2—3
3. za tovrstnega konja (v mestu)	2—8	4—8	2—3
4. za jahalnega konja in za lažjega fижakerskega konja	2.5—5.4	2.5—4	1—2

Plemenskim konjem je treba dajati ovsu v sledečih množinah, kakršen je pač letni čas, delo, plemenitev, oz. prehranjevalna perioda žrebeta pri mleku:

	kg
1. Žrebcu v času plemenitve	4.5
2. žrebcu v času izven plemenitve	3.5
3. za jalo ve kobile	1.5—2
4. za kobile z žrebeti in pri zadržavanju v konjskem hlevu	2.5—3
5. za kobile z žrebeti na paši	1.5—2.5
6. za breje kobile v hlevu	1.5—2.5
7. za breje kobile na paši	1.5—2.0

Žrebčkom moramo polagati zadostno množino dobre krme. Tukaj bi bila preskopa ekonomija le škodljiva. Dobro in pravilno krmljeno žrebe raste do poltretjega leta, tekom tretjega in četrtega leta pa dorašča. Žrebe, ki ga do poltretjega leta slabo krmimo, ostane krhljivo, kesneje pa postane iz njega slaboten, slabo odporen in za prodajo nesposoben konj. Žrebetu dajajmo dosti krme, naj bo mnogo na svežem zraku in opravlja do dovršenega drugega leta le lahka dela. To so v glavnem pogoji za uspešno rejo konj.

Za žrebeta, od katerih zahtevamo, da hitro dorastejo, so potrebni sledeči dnevni obroki hrane:

	Oves kg	Seno kg
1. Za odstavljen (od kobile) žrebeta (do 1. leta)	0.6—1	po volji
2. za žrebce od 1.—2. leta	1.5—2	" "
3. za dveletno žrebe (pri lahkem delu)	2.5	" "
4. za triletno žrebe in starejše	3.5	4

Konjem, ki so dnevno v težkem delu, je priporočljivo dajati takozvane kombinirane obroke, to so oni obroki, ki obstoje razen iz ovsu, sena in slame, še iz koruze, otrobov in boba, in sicer:

I. vrsta obroka: 2.8 kg koruze, 1.2 kg ovsu, 1—2 kg boba, 4.8 kg sena;

II. vrsta obroka: 1.2 kg ovsu, 4.8 kg sena in 2 kg pšeničnih otrobov.

Ako hočemo zmanjšati množino ovsu, lahko dajemo težkim konjem sledeče obroke:

I. vrsta obroka: 3.6 kg lucerne, 4 kg koruznih otrobov in 1—2 kg ovsu;

II. vrsta obroka: 4.8 kg ovsene slame-rezanice, 3.2 kg koruze in 2.4 kg pšeničnih otrobov;

III. vrsta obroka: 4.8 kg sena, 3.2 kg koruze, 1.2 kg otrobov in 0.4 kg odpadkov semena solnčnic ali lanu;

IV. vrsta obroka: 4.4 kg sena, 1.6 kg koruze, 1.6 kg ovsenih otrobov, 1.6 kg otrobov.

Pripominjam, da je najbolje dajati konjem nasekljano ali razrezano krmo — rezanico —, ki jo mešamo z zrnato hrano. Slamo moramo na kratko rezati, nikakor ne daljše kot 3—5 cm. Razmerje zrnate hrane proti rezanici mora biti 1 kg zrnja proti 1.5 do 2 kg rezanice. Seno sekljamo le tedaj, če dajemo konjem bob, prge iz solnčnic in lanu ter otrobov. Zdrobljeno hrano (koruza, oves in ječmen) podajamo brezpogojno mladim konjem, ki požrešno in naglo žro, pa tudi starim konjem, ki trdo zrnje težko zgrizejo. Zdrobljeno zrnje izrabl konj za približno 10% bolje kakor nezdobljeno, vrhu tega si pa ne kviri ž njo zobovja. Slednje se dogaja posebno pri prehrani z nezdobljeno koruzo, razen tega pa lahko dobiva tak konj celo kôliko ali ujed.

H koncu naj še navedem tabelo razporeda krmljenja, ki je povzeta iz prakse:

Ob 5 uri zjutraj — malo sena in napajanje; ob 5½ uri zjutraj — ⅓ obroka ovsu; ob 6½ uri zjutraj — čiščenje konja, od 7—12 ure delo; ob 12 uri (opol-dne) po povratku od dela ½ dnevnega obroka sena, potem pa, ko se konj odpočije in ohladi, napajati ter mu dati ⅓ dnevnega obroka sena.

Od 2—6 ure popoldne delo. Po vrnitvi od dela malo sena, odpočitek in ohlajenje tekom 1—1½ ure, nato napajanje in zadnja ⅓ dnevnega obroka ovsu.

Pod noč (ob 8—9 uri zvečer) položimo še preostanek sena ali mešanice iz slame, ki jo posujemo z otrobi.

Razno.

Pospeševanje jugoslovanske konjereje. Pod tem naslovom prinaša neki dr. E. P. iz Dresdona v „Zeitschrift für Gestütskunde“ kratko notico, da je naše kmetijsko ministrstvo nakazalo iz državnega poljedelskega fonda centrali jugoslovanskih kasaških društev v Ptuj znesek 100.000 Din. Iz te vsote bi naj centrala kasaških društev dajala darila konjerejcem, kar bi naj služilo pospeševanju jugoslovanske konjereje.

Organizacija konjereje v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je ruski ljudski komisariat za poljedelstvo pooblastil generala Budennyja, šefa rdeče kavalarije, z organizacijo konjereje. Kakor se čuje, namerava vlada v ta namen nakupiti v nekaterih poljedelskih državah plemenske živali.

Spomenik hanowerskemu konju so odkrili 8. avgusta 1931. na turnirskem trgu v Verdenu. Podstavek je iz opeke, spomenik sam pa predstavlja hanoverskega konja v skoku ter sega visoko kvišku, je velik in napravlja silen vtis.

50.000 konj, vtihotapljenih na Češkoslovaško. Oblasti so v Popradu na Slovaškem prišle na sled ogromnemu tihotapstvu konj iz Poljske. Tihotapski konzorcij, ki sta mu načelovala dva konjska trgovca iz Kašova, je delal s ponarejenimi konjskimi potnimi listi. Da bi tihotapljenje omogočili, so tihotapci kupili na meji gozd. Konzorcij tihotapi že dve leti in je v tem času pretihotapil 50.000 konj iz Poljske na Češkoslovaško.

Redki kobilji dvojčki. Pri kobilah so dvojčki zelo redki, tem bolj je zato presenetil porod žrebčka in mulčka, ki so ga opažali v bližini Constantine (Alžir) ter je popisan v Revue zootechnique. To je bil primer superfekundacije (preploditve), kajti kobila, ki jo je najprej oplodil plemenski osel, je bila takoj nato, v isti pojatvi nehote zaskočena še po žrebcu. Tako dvakrat obrejena kobila je povrgla najprej pravo (konjsko) žrebe, kmalu nato pa še mulca. Obe žrebeti sta bili normalno razviti in sposobni za življenje.

Čebelarstvo.

To in ono o naprednem čebelarstvu.

Jože Okorn.

V devetnajstem stoletju so bili čebelarji obdarjeni s štirimi važnimi iznajdbami: Okvirjem, stiskalnico za satnice, točilom in matično rešetko. Ti izumi so omogočili napredek čebelarstva ter popolnoma izpremenili obratovanje. Vsak napreden čebelar želi, da bi imel od čebel čim več koristi, kar mu je omogočeno s pravilnim izrabljanjem navedenih izumov. Ideal vseh čebelarjev je bil in je še dandanes, čebelariti v panju, ki odgovarja zahtevam čebelne družine, v katerem je možno hitro dognati in pregledati stanje čebelne družine, in to brez posebnega napora in pikov. Po dosedaj pridobljenih izkušnjah je ta ideal le deloma dosegljiv. Pota, ki so jih iskali čebelarji za doseg tega cilja, so bila dokaj različna, zaradi česar smo dobili nešteto sistemov, to je vrst panjev, ki se močno razlikujejo tako po zunanji obliki kakortudi notranji ureditvi in velikosti okvirjev. Z ozirom na to, je čebelar - začetnik v veliki zadregi pri izbiri sistema. Če nima primerne strokovne izobrazbe, zlasti pa še, če pade v roke brezvestnemu trgovcu, plača precej drago šolnino, preden pride na pravo pot, ki mu omogoča uspešno čebelarjenje.

Preden se čebelar odloči, v kakšnem sistemu bo čebelaril, se mora seznaniti z načini čebelarjenja, s pašnimi razmerami svojega okoliša ter biti dobro podkovan v poznanju ustroja čebele in njenega življenja. Brez tega je nemogoče uspešno čebelariti. Zavedati se moramo, da je panj orodje ter da je uspeh v prvi vrsti odvisen, četudi čebelarimo v panjih, ki odgovarjajo vsem zahtevam sodobnega čebelarstva, poleg pašnih razmer, **od čebelarja**, to je njegove izobrazbe. Dober čebelar doseže tudi v manj prikladnih panjih prav dobre uspehe. Zato nikdar ne pozabimo gesla barona Berlepscha: „Učimo se teorije!“

V čebelarstvu poznamo dva načina čebelarjenja, in sicer: čebelarjenje na roje in na med. V krajnjih in koših se lahko čebelarji samo na roje. Med je med letom v teh panjih možno pridelati le v prav dobrih pašnih prilikah v nastavkih — škatljah, dru-

gače so čebelarji, ki čebelarijo na roje, navezani le na pridelek medu z jesenske paše. Zato se v krajih, kjer se čebelarji na roje, pridelava obilo medu le tedaj, če je dobra ajdova paša. Če ta odpove, ima čebelar mnogo družin, ki nimajo niti zadostne zimske zaloge. Mnogokrat se pri teh čebelarjih uresniči narodni pregovor: „Veliko rojičev — veliko mrličev.“ S tem pa še ni rečeno, da se čebelarjenje na roje ne izplača ter da moramo ta način čebelarjenja popolnoma zavreči. Izobražen čebelar tudi pri tem načinu lahko doseže razmeroma zelo lepe uspehe, osobito, če prevaja na pašo in usmeri rejo na trgovino z živimi čebelami. Naša čebela je svetovnoznana, se je in se še izvažava v vse dele sveta. Sloves si je pridobila zaradi rodovitnosti, pohlevnosti in pridnosti.

Drug način čebelarjenja, t. j. čebelarjenje na med, se bistveno razlikuje od čebelarjenja na roje. Pri tem načinu stremi čebelar za tem, da dobi od svojih plemenjakov čim več medu in čim manj rojev. Kolikor manj rojev ima tak čebelar, toliko lepše uspehe lahko doseže. Seveda je to možno le v prvovrstnih močnih plemenjakih, ne pa slabičih. Cilju, ki ga hočemo doseči pri čebelarjenju na med, mora v prvi vrsti odgovarjati sistem panja. Tak panj mora biti dovolj velik, imeti mora dva predela, t. j. poldišče in medišče, čim manj okvirjev, ki morajo biti velike mere ter enake velikosti. Lega okvirjev mora biti taka, da lahko brez nadaljnega potegnemo poljuben okvir iz panja, pregled moči družine pa da je omogočen in razviden, ne da bi bilo treba razdirati gnezdo. Za naše razmere je tudi važno, da je priprava in oprema panja taka, da je brez posebnih težav mogoče čebele prevajati v pašo in jih zložiti v sklade.

Pri panjih, v katerih lahko čebelarimo na med, ločimo v glavnem dva tipa: ameriškega in nemškega. Ameriški tip je razširjen, kakor nam že ime samo pove, predvsem v Ameriki. V Evropi je pa močno razširjen v Angliji, Franciji, Italiji, Rusiji in Poljski. V naši državi se mnogo čebelarji v ameriških panjih v Srbiji, Dalmaciji, Bački in Banatu. Bistvo ameriškega panja obstoja v tem, da se odpira odzgoraj ter da stoje panji posamič na prostem. Za kraje, ki imajo mnogo padavin ter dolge in vlažne zime, ame-

riški panj ni prikladen. V takih podnebnih prilikah pozimi panji preveč močijo, zaradi česar plesni satje in gnije les. Ti nedostatki, kakortudi naše posestne razmere — namestitve posameznih panjev na prostem zahteva veliko prostora in pa ker panj brez specielnih priprav ni prikladen za prevoz v pašo — se pri nas ameriški panj ni mogel uveljaviti. Ameriški panj se je po svetu tako močno razširil predvsem zaradi tega, ker je enostaven in poceni, delo v njem pa po pridobljeni praksi lahko in enostavno.

V krajih, kjer čebelarji z ameriški panji, čebelnjakov ne poznajo, dočim so pri nas čebelnjaki že od davna vsepovsod v rabi. Če bi se pri nas čebelarilo v ameriških panjih, bi nam panji zaradi obilega deževja kaj kmalu razpadli. Pa tudi prevažanje čebel je v ameriških panjih neprikladnejše, kakor pa v stojakih, to je panjih, ki se odpirajo z adaj. Z ozirom na vse to, so se pri nas uveljavili stoječi panji, ki se odpirajo z adaj in katere lahko postavimo v sklade enega poleg in vrhu drugega.

Panj, v katerem lahko uspešno čebelarimo na med, mora biti dovolj prostoren, da se čebelna družina v njem lahko nemoteno razvija. Napredni čebelarji se poslužujejo raznih sistemov panjev. Slovenci poznamo v prvi vrsti A Ž panj. V drugi predelih naše domovine, zlasti v Srbiji, je močno razširjen Dadantov panj, v Dalmaciji se pa poleg ameriških

panjev in A Ž panja razširja tudi Zandrov panj. Poleg A Ž panja so se v Sloveniji vpeljavali Kunčev panj in drugi panji, ki se pa zaradi kompliciranega obratovanja niso mogli uveljaviti. Današnji čas zahteva hitrega dela, ki pa je možno le v panjih enostavnega sestava. Poleg enostavnosti v sestavi, mora biti panj tudi dovolj prostoren, prostornina pa izrabljena tako, da odgovarja ureditev panja živlenskimi navadam in potrebam čebelne družine. Čebela nosi med vedno v zgornje plasti satja. Zato se mora v modernem panju nahajati plodišče nad mediščem. Umrli dr. Gerstung je oče racionalne mere, t. j. okvirjev v izmeri 25×40 cm v svetlobi. Močna čebelna družina ima ob ugodnih pašnih razmerah zalogo na 7 do 9 okvirjih te mere. Iz tega sledi, da mora obsegati plodišče panja 9 okvirjev racionalne mere. Za obnovo satja in vsestransko uporabo satnikov je važno in nujno potrebno, da ima panj v plodišču in medišču enake okvirje. Plodišče je od medišča ločeno po matični rešetki. Rešetka zabranjuje dostop matici v medišče, zaradi česar je mogoče, da čebelar po vsaki izdatni paši medišče izprazni, ne da bi pri tem razdiral gnezdo v plodišču. S tem mu je omogočeno, da prideluje sortiran med, kar je v trgovini z medom izredno važno, kajti konsumenti zahtevajo le prvovrstno sortirano blago.

Zadružništvo.

Kmetje, združimo se, da ne propademo!

L. Möschl.

Uredništvo „Kmetovalca“ je pravkar v svoji zadnji številki, o priliki novoletnega voščila, izdalo neko proklamacijo na našega kmeta, v kateri ga poziva na čim močnejšo združitev.

Med drugim pravi tudi, kakor je sicer sklenil to družbeni glavni odbor: „Započeti akcijo za prijateljsko sodelovanje vseh centralnih kmetijskih organizacij Dravske banovine v vseh tistih vprašanjih, ki se tičejo gospodarskega položaja našega kmeta“; in nadalje: „Proč z malodušnostjo in kvišku z vero v samopomoč! Le če si bo kmetovalec sam pomagal, mu bo pomagano, drug ga nihče ne otme.“

To so besede, preko katerih ne morem, ne da bi se malce ustavil pri njih. Kmetje! V teh besedah je vse; v teh besedah Vam je podan ključ, ki Vam odpira pot v boljšo bodočnost! Od nas samih je pa odvisno ali bomo ta ključ znali in hoteli pravilno razumeti in ga izkoristiti. Združimo se v naši stari kmetijski matici — Kmetijski družbi — in njenih podružnicah, združimo se v naših rešiteljicah — zadrugah. Te pa naj zopet združeno in bratsko z roko v roki skupno delujejo za boljši procvit našega kmetijstva.

Edinole kmetje, združeni v svojih združenih stanovskih zadrugah organizacijah, so in bodo v stanu varovati našega kmeta in s tem samega sebe pred brezvestnim izkoriščanjem od strani, raznih kmeta ugonablajočih prekupčevalcev.

Da je temu res tako, naj Vam služi kot dokazilo sledeči primer: Pri nas na Ptujskem polju se v prvi vrsti in menda tudi v največji meri izmed vseh kra-

jev naše države prideluje krompir. Cene temu produktu pa dosedaj, izjemoma v sezoni 1931/32, še nikdar ni diktiral oni, ki ga prideluje, to je kmet, temveč vedno le trgovec - prekupčevalec. Vsi pa dobro vemo, da smo bili prisiljeni, ker si sami nismo hoteli pomagati, še v času, ko so drugi produkti, to je pred nekaj leti, imeli primeroma z današnjo ceno, naravnost idealno, naš krompir prodajati za sramotno nizko ceno 40 p za 1 kg, medtem, ko nas je pridelava istega stala najmanj enkrat toliko. Poudarjam pa, da smo za to ceno morali prodajati krompir tudi v letih, ko ga je pri nas primanjkovalo, da so ga na spomlad celo uvažali in ko je v drugih državah istočasno veljal krompir pri kmetu precej nad 1 Din.

Tudi letos se nam je od strani prekupčevalcev obetala in dejansko že ponekod tudi plačevala ona smešno nizka cena in tudi grozilo se nam je, da ga bomo radi še ceneje dali.

Da pa do tega letos ni prišlo, je pripisati edinole dejstvu, da so si kmetje na Ptujskem polju ustanovili svojo Vnovčevalnico kmetijskih pridelkov, s sedežem v Račah. Ta je še pravočasno zgrabila in pričela potom shodov, sestankov, javnih razglasanj, lepakov itd., vplivati na kmeta, naj pod ceno 1 Din krompirja ne da. Resnično je to ceno 1 Din za 1 kg že v nekaj dneh dosegla in prisilila trgovce, da so dejansko tudi tako plačevali. Kakorhitro pa se je pojavil na trgu tudi krompir iz ostalih delov Dravske banovine, je padla zopet cena pri nas. Zakaj? Edinole zato, ker vsi kraji o naši akciji niso bili poučeni in opozorjeni, na drugi strani pa, ker so se dali od strani prekupčevalcev pregovoriti, ki so jim trdili, da bo cena še nadalje padala in da pri tako nizki ceni drugih produktov, kakor n. pr. pri živini, vendar ne morejo računati na 1 dinarsko ceno krompirja.

Vse to je trajalo dober mesec ali dva, preden se je pri nas cena ponovno dvignila. Dvignila pa se je le zato, ker so kmetje poslušali nasvete od strani svoje zadruga in se držali njenih sklepov, ter močno pristopali k isti. Poznam kmetovalce, ki so tako trdno držali na zadrugo, da ni prodal niti enega krompirja, preden ni dobil za istega ceno 1 Din. Mi smo se pač tega zavedali in se še zavedamo, da kot najjačji producent krompirja v državi, saj se ga samo na postajah Rače, Pragersko in Ptuj naloži po 4000 vagonov letno, ako smo složni, do gotove meje lahko diktiramo ceno temu produktu. To so naši kmetje v svoji složnosti letos tudi dejansko dosegli. Če bi bili združeni vsi kraji v Dravski banovini (kraji, kjer se prideluje krompir za izvoz v južnejše kraje), bi jo lahko bil marsikateri kmet pri prodaji krompirja bolje odrezal, kakor jo je, posebno oni izven mej Ptujkega polja. V tem oziru bo treba vsekakor nekaj ukreniti.

Dobro in skoraj neobhodno potrebno bi bilo, da žrtvuje vsaka kmetijska zadruga, podružnica Kmetijske družbe, s svojo matico na čelu, toliko za skupnost in dobrobit našega kmeta, da se omogoči vsako leto sestanek delegatov navedenih kmetijskih organizacij, na katerih sestankih bi se redno razpravljalo o aktualnih kmetijsko-gospodarskih vprašanjih in skušalo sporazumno določiti cene gotovih produktov, da se na ta način obvaruje našega kmeta nepotrebne izgube vsaj tam, kjer se da pomagati.

Da je Vnovčevalnica v Račah imela lansko jesen toliko kapitala in zmognih propagatorjev, da bi bila v vseh krajih naše banovine, ki pridejo v poštev za izvoz krompirja, lahko sklicala sestanke, kakor je to v nekaterih krajih izven mej njenega okrožja dejansko tudi storila (gl. članek g. Werniga, srez. kmet. ref. za srez Slovenjgradec, „Kmetovalec“ št. 24. str. 390.), bi bil vsak naš kmet skoraj ves svoj krompir lahko vnovčil po ceni 1 Din za kg, kakor je to zadruga sklenila in ne, kakor ga je većinoma

kmetov izven mej okrožja Vnovčevalnice vnovčila po 50—75 par. Mirnim srcem pa lahko rečem, da se ni na Ptujskem polju ustanovila zadruga z namenom, da pomaga v tej hudi krizi kmetu, bi bili ne samo kmetje iz ostalih krajev Dravske banovine, temveč tudi kmetje na Ptujskem polju primorani vnovčevati to sezono svoj krompir po 40 par.

Koliko je s tem zadruga pripomogla svojemu članstvu in ostalim kmetom na Ptujskem polju in deloma tudi onim izven mej svojega delovnega okoliša, je najbolje razvidno iz naslednjega, čisto kratkega računa:

Kakor že omenjeno, izvozi Ptujsko polje letno povprečno 4000 vagonov krompirja in recimo, da je zadruga pripomogla kmetu, da je samo po 10 par dražje vnovčil svoj krompir, je s tem pri 10 tonskem vagonu pripomogla do 1000 Din večjega dohodka, kar znaša pri 4000 vagonih 4.000.000 Din. Prijatelji, to je vsota, ki si je pri današnji težki krizi in splošnem primanjlovanju denarja, skoraj niti več predstavljati ne znamo. Pripominjam, da danes vsak kmet na Ptujskem polju, tudi, če še ni član zadruga, odkrito prizna, da je najmanj za 25 par bolje vnovčil svoj krompir, kakor pa bi ga sicer bil v primeru, da ni obstojala zadruga.

Kmetje! Ta primer tukaj naj nam služi v dokaz, kako neobhodno potrebna je združitev kmeta in njegova složen nastop za izboljšanje našega gmotnega položaja in rešitev naših kmetijskih domačij pred propastjo.

Zato Vam kličem, tovariši: Kjer še nimate kmetijskih zadrug ali podružnic Kmetijske družbe, snujte iste; kjer jih pa že imate in one le životarijo, tam jih sami poživite s svojim združnim delom, da tako rešite samega sebe pred propastjo, ki Vam sicer preti!

Tiho na uho Vam pa povem: Bratsko združeni boste zmagali — nezdruženi propadli!

Družbene zadeve in razno.

Družbene vesti.

Kmetijsko-gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba pismenim potom svojim članom, ki so podpisani s polnim imenom, če so pismu priloženi 3 Din (v znamkah) za odgovor. Vprašanja brez podpisov in navedbe naslova se vržejo v koš. — Odgovori na vprašanja, ki so splošno poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

Kazalo „Kmetovalca“ za l. 1931. je sestavljeno. Kdor hrani list in želi kazalo, naj to sporoči po dopisnici takoj Kmetijski družbi, da jih bo pustila natisniti potrebno število, nakar se bodo doposlala interesentom.

Nove poštne pristojbine. Opozorjamo, da so se s 1. decembrom 1931. zvišale poštne pristojbine za pisma na 1.50 Din, za dopisnice pa na 75 para in da premalo frankiranih pisem in dopisnic družba ne prevzame, ker je zanje plačati kazen.

Vabila

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe.

Sporod:

1. Točke 1.—6. po § 37. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Velika Loka, na Svečnico, 2. februarja ob 15. uri pri Alojziju Bukovcu; **Sv. Križ nad Mariborom**, v nedeljo, 7. februarja ob 11. uri v občinski pisarni; **Dravograd-Meža**, v nedeljo, 21. februarja ob 10. uri pri A. Pernatu na Meži; **Stoperce**, 21. februarja ob 8. uri v gostilni Ignacija Vrabiča; **Sv. Lovrenc v Slov. goricah**, v nedeljo, 28. februarja ob 8. uri v gostilni Kavčič; **Lesce-Bled**, na praznik, 19. marca po drugi sv. maši v novi šoli; **Slaptinci**, v nedeljo, 6. marca po rani službi božji v župnišču;

v nedeljo, 14. februarja:

Primskovo pri Kranju, ob pol 10. uri v Gasilskem domu; **Središče ob Dravi in okolica**, ob 8. uri v šoli; **Sv. Križ pri Litiji**, ob 15. uri v mežnariji.

Predavanja pri kmetijskih podružnicah v mesecu februarja 1932.

2. februarja:

Šenčur pri Kranju, po jutranji sv. maši in popoldne po nauku v Društvenem domu filmsko kmetijsko predavanje (tolmači strok. tajnik Kafol);

7. februarja:

Zagorje ob Savi, po jutranji sv. maši v kino-dvorani filmsko kmetijsko predavanje (tolmači ravnatelj ing. Lah);

Zapoge, po jutranji sv. maši pri načelniku o sadjarstvu in splošnem gospodarstvu (predava strok. tajnik Kafol);

14. februarja:

Vrhnika, ob polu petnajstih v šoli o gnojenju barja (predava ravnatelj ing. Lah);

Konjice, po jutranji sv. maši v Društvenem domu filmsko kmetijsko predavanje (tolmači strok. tajnik Kafol);

21. februarja:

Bizeljso, po jutranji sv. maši v šoli o travništvu in živinoreji (predava ravnatelj ing. Lah);

22. februarja:

Kranj, ob 10. uri filmsko kmetijsko predavanje (tolmači strok. tajnik Kafol);

28. februarja:

Sevnica, po jutranji sv. maši in popoldne po nauku v Sokolskem domu filmsko kmetijsko predavanje (tolmači strok. tajnik Kafol).

Izžrebane številke loterije kmetijske podružnice v Vojniku.

3933, 9633, 135, 253, 1988, 1239, 133, 107, 2769, 307, 712, 6652, 9681, 9580, 8197, 9716, 9284, 1718, 3565, 6153, 7902, 9742, 5107, 3349, 2793, 1727, 1421, 2128, 1405, 3947, 9633, 1089, 4089, 9897, 4252, 1278, 4950, 3994, 1387, 211, 4801, 7733, 560, 813, 6859, 6951, 8111, 3489, 6038, 6391, 9340, 9828, 6025, 7380, 6458, 6523, 134, 7475, 2478, 8422, 9010, 9750, 7879, 8243, 8402, 3954, 8926, 4977, 2051, 7996, 7448, 3715, 4576, 1492, 8992, 5001, 9670, 721, 9625, 753, 5320, 4291, 7974, 5974, 2974, 5608, 5937, 5556, 5967, 6451, 6868, 9995, 4487, 3560, 3592, 4270, 4613, 8119, 8582, 2114, 3620, 4682, 6412, 4382, 3296, 1384, 2833, 1509, 1637, 3476, 2651, 4917, 2296, 5521, 3632, 7031, 2991, 8951, 8791, 8672, 4049, 7931, 4548, 8178, 9555, 6211, 4039, 4751, 5949, 3034, 8534, 4996, 5211, 4481, 4790, 4386, 9419, 1386, 4512, 441, 2937, 6668, 5948, 7027, 4175, 6156, 353, 2329, 1786, 6624, 6991, 3548, 116, 272, 5025, 4598, 6508, 1658, 1201, 2998, 4865, 4400, 4555, 2309, 56, 8383, 8367, 6441, 3705, 361, 3361, 223, 1709, 4136, 8970, 2873, 5603, 700, 2373, 2613, 160, 5418, 352, 8125, 8718, 2534, 2884, 6115, 7267, 6732, 2115, 2377, 5534, 6534, 3124, 488, 1423, 1988, 7096, 5660.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli h gorenji prireditvi, izreka odbor iskreno zahvalo.

Gospodarske vesti.

Kmetijska radio-predavanja.

V **četrtak**, 4. februarja ob 18. uri: ing. Zidanšek in ing. Wenko „O živinorejskih, zadružnih in društvenih prireditvah preteklega jeseni“; predavanje bo v obliki razgovora;

v **nedeljo**, 14. februarja ob 8. uri: g. Martin Zupanc „Naša domača svinjereja in nasveti za njeno izboljšanje“;

v **četrtak**, 18. februarja ob 18. uri: nadaljevanje predavanja g. Zupanca;

v **nedeljo**, 21. februarja ob 8. uri: tajnik Kafol „Oskrbovanje sadnega drevja s posebnim ozirom na gnojenje in zatiranje sadnih škodljivcev pred pomladjo“.

Kmetijske službe. Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in sorodni kmetijski obrati, ki potrebujejo nameščence kmetijske stroke, se lahko obrnejo na tajništvo omenjenega društva (kmetijski referent v Kranju). Društvo bo skušalo po svojih močeh pomagati tako enim kakor drugim, ako bo dovolj prijav z obeh strani.

Akcija za gnojilne poskuse v l. 1932. Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino je pokrenilo širšo akcijo za izvedbo poskusov z umetnimi gnojili v l. 1932, v srezih Krško, Metlika, Logatec, Kranj in Ptuj. Poskusi se bodo vršili po preizkušenih načrtih pri krompirju, krmski pesi in travnikih, in sicer pri tistih kmetovalcih omenjenih srezov, ki so člani tega društva. Vsak poskusnik bo prejel brezplačno 100 kg nitrofoskala specialne sestave, točna navodila, načrt in zapisnik. Organizacijo te pomembne akcije vrši tajništvo Društva kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino (Kranj). Razdelitev gnojila in nadzorstvo nad poskusi pa bodo vršili pristojni sreski referentje. Krompir, krmska pesa in travniki so z ozirom na današnje stanje kmetijstva v banovini najpomembnejši sadeži. Zato je umna uporaba umetnih gnojil ravno pri teh kulturah danes odločilnega pomena. Akciji je želeli obilo odziva in uspeha.

Prisilna naredba za gnojenje. Nemški predsednik Hindenburg je podpisal prisilno naredbo za natančno ugotovitev potrebnosti na umetnih gnojilih pri splošni izvedbi pomladanskega gnojenja. Nemčija si hoče tako zakonitim potom zagotoviti pravilno izvedbo pomladanskega gnojenja in dobave semenja za pomladanske posevke. Država je osnovala poseben garancijski fond v višini 90 milijonov RM (okoli 1260 milj. Din) skupno z nemškim sindikatom za gnojenje (izjema Thomasova žlindra sindikata). — Na ta način hoče Nemčija prisiliti kmetje k izboljšanju in povečanju produkcije kmetijskih pridelkov.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Zimski kmetijski tečaj na Vrhniki. V torek, 26. januarja 1932. ob 15. uri se bo slovesno otvoril zimski kmetijski tečaj na Vrhniki. Tečaj se bo vršil v Rokodelskem domu in bo trajal do 6. marca t. l. Predavanja bodo vsako nedeljo, torek in četrtek od 15. do 18. ure. Predavala bosta vedno po dva predavatelja, in sicer: o poljedelstvu, travništvu, sadjarstvu, živinoreji, živinozdravstvu, mlekarstvu, gozdarstvu, združništvu, o davkih in taksah, zemljiški knjigi, trgovinskih pogodbah itd. Po vsakem predavanju se bo vršila diskusija. Predavalo bo 12 strokovnjakov.

Kmetijski tečaj na Trati nad Škofjo Loko se vrši od 3. februarja do 11. marca t. l. (šest tednov) ob sredah in petkih od 2.—6. ure v šoli. Predavalo bo sedem strokovnjakov iz raznih panog kmetijstva. Tečaj je namenjen za vso gornjo poljsko dolino, t. j. za občine: Trata, Poljane, Javorje in Osolca.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se vrši v petek, 15. februarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14.—18. ure.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši v petek in soboto, t. j. 26. in 27. februarja 1932. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Gospodinjski tečaj v Ptuj. V dekliškem zavodu „Mladika“ v Ptuj se prične 7. marca t. l. letni trimesečni gospodinjski tečaj. Natančnejše podatke daje vodstvo.

Tržni pregled.

Z **lesom** so tržni izgledi slejkoprej slabi. Mogoče se bo proti spomladi kaj izboljšalo, ko bodo inozemski uvozniki enkrat zaključili svoje letne račune in bilance. — Francoski uvozni kontingent za prvo tromesečje je izčrpan. Na račun so prišle pri tem izvozu le nekatere veletvrdke, medtem ko male niso prišle v poštev. Na splošno so se pa cene lesu zopet oslabile, a vključ temu ni prišlo do večjih zaključkov.

Cene **živini** so pri nas stalno slabe in ne kažejo izboljšanja. V Savski banovini je cena živini na vseh trgih zopet padla, skratka: tujih kupcev ni; isto velja tudi glede **prasičev**.

Edino **jajca** imajo ceno (1—1.50 Din za komad) in tudi **krompir**, ki se prodaja po 1.20—1.50 Din za kg v mestih. V krajih, kjer je bila suša, je povpraševanje tudi po **dobrem fižolu**.

Cene **dobremu vinu** se polagoma izboljšujejo; isto tudi **dobrim zimskim jabolkom**, po katerih je v mestih vedno dovolj povpraševanja (od 3—6 Din za kg), kalifornskim celo po 18—22 Din za kg.

Po **dobrem ementalnem siru** je vedno povpraševanje in so cene dobre; navadno blago, ki ga je žal še precej, se pa težko proda.

Za uredništvo odgovarja: ing. R. Lah. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnik na sl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani.

Odgovoren J. Vehar

Vnetje sramnice.

„... „Bissulin“ je učinkoval pri več kot 1000 živalih“.

Tierarzt D. Deutsche Tierärztliche Wochenschrift 1911 Nr. 11.

„... Preko 300 krav zdravljenih s „Bissulin-cm“, vse z dobrim uspehom.“

Tierarzt Dr. S., Berl. Tierärztliche Wochenschrift 1911 Nr. 16.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

Brošure o bolezni razpošilja brezplačno: H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen (Nemčija).

Zastopnik: „Lykos“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska 8.

SADJARJI Uporabljajte za zimsko in pomladansko škropljenje sadnega drevja

ARBORIN

ki Vam zatre vse škodljivce

Arborin izdeluje

„CHEMOTECHNA“

družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

(na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne)

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z **neomejeno** zavezo

MIKLOŠIČEVA C. 6 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri ter brez
vsakega odbitka. Tudi rentni davek
plačuje posojilnica sama

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 180 MILIJONOV DIN.

Inserirajte

V

„Kmetovalcu“

Žita, ki so slabo prezimila in so polna plevla, lahko popravimo in jih očistimo
z uporabo

neoljenega apnenega dušika

Jarč posetve gnojite z nitrofoskalom - Ruše. Vinograde, sadonosnike in travnike
pognojite isto tako v zgodnji pomladi z

nitrofoskalom - Ruše

Naročila sprejema

Tvornica za dušik d. d., Ruše

in Kmetijska družba ter njene podružnice

Važno za osnovne in kmetijske šole!

Kmetijska družba v Ljubljani je založila 6 stenskih
slik od trav, detelj in raznih krmskih rastlin v velikosti 70 x 50
cm s primernim obešalom in okvirjem.

Slike so umetniško izdelane po naravi v barvah in služijo kot
izborna učilo za spoznavanje naših glavnih krmskih rastlin.

K vsaki seriji se doda po ena knjižica s kratkim opisom vsake
rastline.

Vseh šest slik s knjižico in poštino vred stane Din 100.--.

Priporočamo takojšnjo nabavo tega učila, dokler je še v zalogi,
ker bo vsakemu učitelju služilo kot dober pripomoček pri pouku.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11

Šoštanj, (v lastni hiši)

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENA LETA 1828

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih
in tranzitnih pošilk oskrbi
hitro, skrbno in po naj-
nižji tarifi

Rajko Turk

carinski posrednik

Ljubljana, Masarykova c. 9

(nasproti carinarnice)

Revizija pravnega zara-
čunavanja carine po meni
deklariranega blaga in vse
informacije brezplačno.

14

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

1. Počrtnjenje vina ali sad-
jevca.
5. Sestava in setev travnih in
deteljnih zmesi.
7. Gnojenje vinogradov z no-
vejšimi umetnimi gnojili.
8. Kako se iz gnilega grozdja
napravi dobro vino.
9. Čiste drože in njih raba v
kletarstvu.
13. Vzroki neplodnosti pri go-
vedih.
15. Sluzavost ali vlačljivost
vina.
18. Krmiljenje z oljastimi trodi-
nami.
20. Čiščenje in precejanje vina.
25. Resna beseda vinogradni-
kom ob trgatvi.
26. Naprava petioteta ali doma-
če pljače.
27. O bistvu alkoholnega vre-
la (klovala).

29. Vnete vimena ali volčič na
vimenu.
34. Zatiranje oidija ali prave
trsnne plesni.
36. Nova naredba glede zvrše-
vanja rezarstva.
37. Kislost (kislota) in razki-
sanje vina.
40. Zatiranje sadnih škodljivcev
in boleznih ter škropljenje
dreves.
41. Močno krmilo „riba mo-
ka“ za rast in pitanje pra-
šičev.
43. Dolžnost vzdrževanja ograj
pred živino, ki se pase.
44. Napenjanje govedih.
46. Bradavice (gobe) pri živini.
50. Izdelovanje mila za dom.
51. Zdravljenje kužnih bolezni
s cepitvami (rdečica).

54. Nove zakonske določbe o
sporih pri kupčiji z živino.
60. Kako se obnavljajo in po-
pravljajo meje?
62. Presojanje krmil po škrob-
nih vrednotah.
63. Garje pri konjih.
64. Apneni dušik.
66. Duh in okus vina po žveplu.
68. Tobak. Pridelovanje in za-
konski predpis.
69. Sečni kamni pri živalih.
70. O prilavi sekanja v gozdih.
71. Kisanje in cikanje vina.
72. Trošarina na vino.
73. Precejanje in filtriranje
vina.
74. Glodanje lesa po goveji ži-
vini.

75. Dve najni nalogi naše ži-
vinoreje.
76. Sredstva za pokončevanje
škodljivih rastlin in živali.
77. Škoda, povzročena po lov-
cih in divjačini.
78. Moderno zatiranje živalskih
kužnih in nalezljivih bo-
lezni.
79. Preizkusi iz umetnimi gno-
jili 1923. leta.
80. Pomen kmečkih gozdov.
81. Neplodnost, zvrženje in bo-
lezni žrebet.
82. Salicidin kot sredstvo so-
per trtno plesnobo.
83. Tekoče žveplo zoper ples-
nobo na grozdju.
84. Moljavo žito.
85. Kako sadimo sadno drevje
ob cestah in potih.
86. Vinski eponit in njega upo-
raba v kletarstvu.

Inserirajte v „Kmetovalcu“!

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.— vsaka nadaljnja beseda po 1 Din.

Upravišтво ne prevzame posredovanja.

Vsaška 10. in 25. v mesecu se zaključijo spremanje oglasov za prihodnjo številko.

Dvovprežno lahko kočijo

polkrito, rjavo pleskana, dobro ohranjena, ima po zelo nizki na prodaj: Kmetijska družba v Ljubljani. 280

Cepljene trte

nudi 1. trsničarska zadruga v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, p. Juršinci pri Ptiju, žel. postaja Moškalci, skladišče v Hlaponcih. — Ima tudi močne dvoletne trte, sposobne za posajenje. — Zahtevajte brezplačni cenik na kratak naslov: Trsničarska zadruga, p. Juršinci 292

Cene cepljenim trtām znižane!

Po 1.20 Din za komad, nudi 1a selekcionirane cepljene trte najboljših trsnih sort, cepljenih na razne podlage: Uprava banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš. 4

Vinogradniki!

Imam za prodati več tisoč prvovrstnih cepljenih trt po ceni 1.— Din. Bovirjeva ranina, po 1.25 Din. Naprodaj se nudijo tudi podlage in sadni divjaki. Cenik zastoni, Jožef Bratuša, trsničar, Ljutomer. 2

Brinje in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 1

V primerih zastrupljenja,

ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfija, kokaina, je raba prirodne grenčice „Franz-Josef“ važen pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenjih s svincem voda „Franz-Josef“ hitro odstrani najbolj trdovratno zagatenje, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mozaični tlakovi,

stopnice, ograje, cevi, podboji. Cementarna I. Gostinčar, Pešata, p. Dol pri Ljubljani. 144

Lepega bika

montafenske pasme, starega 7 mesecev, tehta 350 kg, prodaja Josip Perhaj, Velike Lašče 76. 29

400 l sadjevca

ima na prodaj: Franc Babnik, Vrnik 7, p. Kresnice. 28

Sadno drevje

za spomladansko saditev imamo v zalogi več vrst jablan, hrušk, češenj, češpelj, marelic in orehe. Vse v sadnemu izboru priznane vrste. Cene znižane! Drevesničarska zadruga v Dorfarjih pri Šk. Loki 30

Na prodaj ima:

Oskrbništvo Dr. Hugo Windischgraez v Konjicah. Večjo količino sortiranih vin iz skalskih in ritoznjskih gor, bela in črna; izvrsten semenski oves, seme črnega soja-lizola, ki je izobno močno krmilo za krave in svinje; rumeni semenski krompir „Böhms-najzgodnejši“, ki je dal letos na en ha 250 q pridelka, in 3 do 4 vagone sladkorne pese. Cene po količini odjema. 14

Ekonom,

30 let star, sposoben, verziran v vseh panogah poljedelstva, veščak pri vseh modernih gospodarskih strojih, dober kalkulacant s 6-letno prakso na Češkem, išče zaposlenja v poljedelstvu. Cenjene dopise prosim na upravo „Kmetovalca“ pod „Napredek“ šte. 15. 15

Lepa prilika!

Posestnik in trgovec iščem za prevzem dobre trgovine in gostilne v svoji hiši družabnika z 80—100.000 Din kapitala. V slučaju, da ni interesent od stroke, mu je prilika dana praktičiranja vitrgovini. Sprejme se eventualno tudi oseba, katera bi v trgovino založila 100.000 Din pod kontrolo sodelovanja, obresti se jamčijo nad 10%. Za sodelovanje prejme financir lepo stanovanje v hiši. Pod šifro „Sigurnost“ št. 16. 16

Cepljene trte

raznih vrst: na ameriških podlagah 1a, kvartete ponnja po najnižji ceni p. t. vinogradnikom. Vlastelinstvo Opeka, pošta: Vinica pri Ormožu. 18

Trsje,

garantirano, 1 Din komad, divjaki od jabl, in hrušk 1. po 20—30 par komad, 20 tisoč še v zalogi. Frangež Franc, Hoče 118 pri Mariboru. 19

Prodaj bika,

murbovanske pasme, 15 mesecev starega, 500 kg težkega, za plemo, lastne reje. Karol Zdošek, mesar, Celje. 20

Trte!

Prodaj po dnevni ceni večjo količino korenjakov eno- in dvoletnih, ameriške podlage Riparia portalis, 1. vrste. Janko Plat, trgovec, Cremenelj. 9

Podjetnemu vrtnarju,

ki bi bil izurjen v vseh panogah vrtnarstva, nudim v zelo ugodnem kraju, kjer se ni vrtnarja, lep prostor za izvajanje njegove obrti. Imeti mora primeren začetni kapital. Naslov v uredništvu pod šte. 8. 8

Prvovrstno vinsko trsje z garancijo

dobite pri: Drevesnice bratov Doljašek, Kamnica, p.: Maribor. — Zahtevajte naš cenik! Cena 1 Din za trs. Na željo plačilne ugodnosti. 334

Nadlovec (Oberjäger)

se išče za graščino v Hrvatskem Zagorju. V poštev pridejo samo z dolgoletnimi spricavali in dobri priporočili. Dotični se mora dobro razumeti s pomlajevanjem gozdov, v gozdni drevesnici ter vzgojevanju divjačine (fasanov itd.) in kubiciranju lesa. Nastop 1. marca 1932. Uprava graščine barona Ottenfels, Bežanec, p. Pregrada pri Rogatcu. 347

Tudi lanena preja

ti veliko prištedi, ako jo daš v tkanje „Krosni“ tkalnici domačega platna v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6. Ker je platno za rjuhe tam stakano najtrpežnejše in najceneje. 348

KMETOVALCI, UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40% KALIJEVO SOL

ker samo na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo največji pridelki prvovrstne kvalitete in je rentabilnost umetnih gnojil sigurna. Gnojite zgodaj spomladi na orali!

Za žita in koruzo	50—80 kg	} 40% kalijeve soli
Deteljo, travnik, in pašnik	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno:

AGRIKULTURNO KEMIČKI URED ZA KALIJEVO GNOJENJE
Zagreb, trg burze 3/II.

Kmetovalec!

Evo za Tebe dobrih, poceni in nepremočljivih škornjev, ki bodo zvesto varovali Tvoje zdravje po dežju, snegu in vodi. Ti škornji so izdelani iz gume z močnimi gumastimi podplati in trajajo dvakrat tako dolgo kot obutev iz usnja. Pridi v našo najbližjo prodajalno, preizkusi jih, in zadovoljen boš ž njimi, ker Ti oni pomorejo, da tudi v najgršem vremenu opraviš svoja poljska dela.

Ako si dobro obut, opraviš z manjšim trdom mnogo več dela kot če si slabo obut.

Prednost teh škornjev je obenem v tem, da jih ni treba mazati z voščilom, temveč zadostuje, da jih opereš z vodo. Istotaki škornji samo lakirani za otroke za šolo stanejo in to:

za otroke do 6. leta Din 69.—

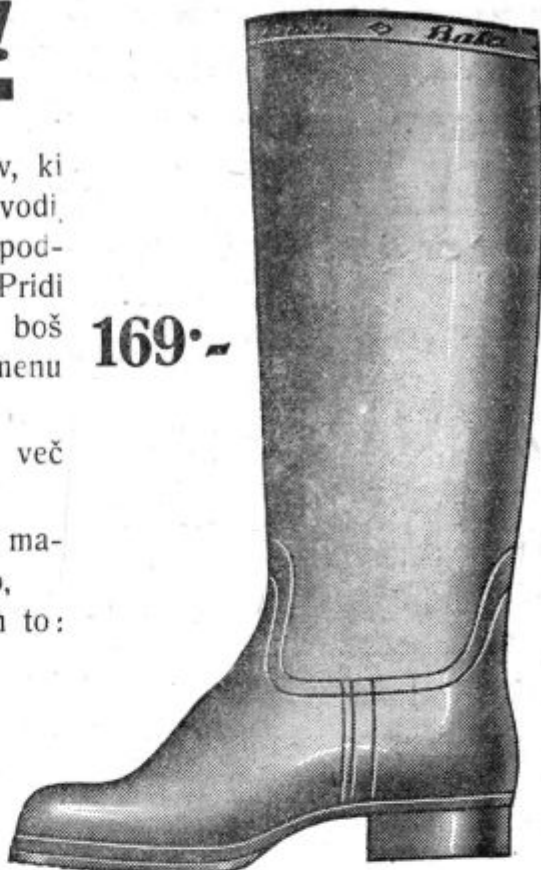
za otroke do 12. leta Din 99.—

za Tvojo gospodinjino Din 99.—

Čevlji na zadrgo iz močnega mastnega usnja z gumastim podplatom in peto. Jamčimo za dober material. Za delo na polju in za vsak štrpaci so ti čevlji neobhodno potrebni. Mažejo se z našo mastjo, ki stane Din 6.—

ŽELIMO, DA POSTREŽIMO TEBE IN TVOJO RODBINO KAKOR NIKDO DRUGI V ČEVLJARSKI SRTOKI.

169.—

Škornji iz gume najbolj varujejo zdravje pred dežjem, snegom, blatom in kadar delate na polju.

Bata

Cenik GRATIS

Divjaki
Sadno drevje
Lepotično drevje
Vrtno rastline
Gozdne rastline

SGARAVATTI
PIANTE
SAONARA (PADOVA)

250 ha obdelane zemlje. Obstoje: eno stoletje.

Naslov:

Fratelli Sgaravatti,
Saonara
(Padova — Italija)

Traktor - motorni plug Fordson,

z dvema pluznami z jermenico (Riemenscheibe) s stalno nameščenim pogonom, dalje sejalni stroj za živinsko vprego ima napredaj Uprava graščine Bistra, p.: Borovnica. 23

Sadna drevesca

napredaj, kakor sto divjih kostanjev, jabolka, hruške, češnje, češnje, orehov visokodebelnih, kakor tudi vseh najboljših vrst pritlikavcev. Cene po dogovoru pisмено ali ustmeno. Naslov: Jakob Pintar, sadljarec, Sv. Tomaž št. 9, p.: Bukovica nad Škofjo Loko. 21

Posestvo se odda v najem

v bližini Ljubljane, na katerem se lahko redi 25 glav živine, z vsem živim in mrtvim inventarjem. Naslov pri upravi lista. 32

Cepljene trte in sadno drevje!

Marelice in breskve najboljše vrste in 8 vrst cepljenih trt na podlagah: Goethe, Rip, portalis, Berlandieri itd. ima na prodaj: Franc Kovač, posestnik drevesnice in trtnice v Jankovi, p. Vojnik pri Celju. 264

Cepljene trte,

60 par komad, nudi Alojzij Grabar, trtničar Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj. 31

Cepijeno trsje.

zajemčeno najboljše kakovosti, vseh samo priporočljivih sort oddaja Knez-ova privatna trsnica, Sv. Jurij ob Ščavnici, Ljutomer. — Zahtevajte takoj brezplačen cenik. 333

Tri montažonske krave

ima na prodaj: Oskrbištvu graščine Neukloster, pošta: Sv. Peter v Sav. dol. pri Celju. 22

Prodaj kobilu,

planinsko, staro dve leti in pol, lipicanske pasme. Od žrebca Anglo-arab (Gidran-a). Zna že nekoliko voziti, je popolnoma kroška. Janez Markun, posestnik v Križah, p.: Križe-Golnik. 17

Trsne cepljenke,

zajemčene, od najboljših vrst na različnih podlagah nudi: Gabrijel Koren, drevesničar in trsničar, St. Ilj, Velenje. Zahtevajte ponudbe! 13

Bogati postanete,

če imate veliko znanecv! „Perssons“, Ljubljana, Poštni predal 307. Znamki za odgovor! 3

Bika čiste montažonske pasme,

starega pol leta (starši vpisani v rodovnik), prodaja po ugodni ceni Uprava graščine Bistra, p.: Borovnica. 24

Kozolec,

šestiro oken, močan, dobro ohranjen, ugodno prodaja: Sokolsko društvo Boštanj pri Sevnici. 25

Vinogradniki!

Prodaj prvovrstne cepljene trte: 5000 izabele, 5000 beli ranol, 3000 muškati silvanec, 3000 laška graševina. Cena 75 p do 1 Din. Jožef Vrhnjak, Bodislavci, pošta Mala Nedelja. 26

Kravo,

dobro mlekarico, s petim teletom, ima na prodaj: Miha Strukelj, Zapuže 4, pošta St. Vid nad Ljubljano. 27